T006 A HÀM VI Q35 Xá La Bộ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 1

TAÏP A-HAØM QUYEÅN 35

KINH 970. XAÙ-LA-BOÄ1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø coù xuaát gia ngoaïi ñaïo teân laø Xaù-la-boä2 ôû beân bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø3; giöõa ñoà chuùng cuûa mình, töï tuyeân boá nhö vaày: “Phaùp cuûa Sa-moân hoï Thích, ta bieát heát. Tröôùc ñaây ta ñaõ bieát Phaùp luaät kia nhöng buoâng boû heát.” Baáy giôø coù nhieàu Tyø-kheo saùng sôùm ñaép y oâm baùt vaøo thaønh Vöông xaù khaát thöïc, nghe ngoaïi ñaïo teân Xaù-la-boä ôû beân bôø ao Tu-ma- kieät-ñaø, giöõa ñoà chuùng mình tuyeân boá nhö vaày: “Phaùp cuûa Sa-moân hoï Thích, ta bieát heát. Tröôùc ñaây ta ñaõ bieát Phaùp luaät kia nhöng buoâng boû heát.” Sau khi nghe nhöõng lôøi naøy, khaát thöïc roài hoï trôû veà tinh xaù, caát y baùt, röûa chaân xong ñeán choã Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, saùng nay chuùng con ñaép y, mang baùt vaøo thaønh Vöông xaù khaát thöïc, nghe xuaát gia ngoaïi ñaïo teân laø Xaù-la-boä ôû beân bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø, giöõa ñoà chuùng cuûa mình tuyeân boá nhö vaày: ‘Phaùp cuûa Sa-moân hoï Thích, ta bieát heát. Tröôùc ñaây ta ñaõ bieát Phaùp luaät kia nhöng buoâng boû heát’. Laønh thay! Xin Theá Toân vì thöông xoùt Xaù-la-boä, maø ñích thaân ñeán beân bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø.” Baáy giôø, Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Vaøo buoåi chieàu sau khi töø thieàn tònh daäy, Ngaøi ñeán choã Xaù-la-boä beân bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø. Xuaát gia ngoaïi ñaïo Xaù-la-boä töø xa troâng thaáy Theá Toân ñeán, lo söûa soaïn choã ngoài, thænh Phaät ngoài. Sau khi Theá Toân an toïa, Ngaøi noùi vôùi Xaù-la-boä: “OÂng coù thaät noùi nhö vaày: ‘Phaùp cuûa Sa-moân hoï Thích, ta bieát

1. Paøli, A.3.64. Sarabha. Skt. Zarabha (Píchel). Bieät dòch, N0 100(204).

2. Xaù-la-boä : . Paøli Sarabha, moät tu só ngoaïi ñaïo töøng xuaát gia theo Phaät. Sau ñoù xaû giôùi, trôû veà ñaïo cuõ. 3. Tu-ma-kieät-ñaø trì . Paøli:? Cf. A.3.64: acirapakkanto hoti imasmaø dhamma,t vinayaø öø boû Phaùp luaät naøy chöa bao laâu (xaû giôùi hoaøn tuïc).

heát. Sau khi ñaõ bieát heát roài, ta buoâng boû heát khoâng’?” Luùc aáy, Xaù-la-boä im laëng khoâng ñaùp. Phaät baûo Xaù-la-boä: “OÂng nay neân noùi. Vì sao im laëng? Neáu söï hieåu bieát cuûa oâng ñaày ñuû thì Ta seõ tuøy hyû. Neáu söï hieåu bieát cuûa oâng chöa ñaày ñuû, thì Ta seõ giuùp cho oâng ñaày ñuû.” Xaù-la-boä vaãn im laëng. Noùi nhö vaäy hai, ba laàn, nhöng caû ba laàn cuõng vaãn giöõ im laëng. Luùc aáy, Xaù-la-boä coù moät ñeä töû phaïm haïnh baïch Xaù-la-boä raèng: “Thöa thaày, lyù ra thaày neân ñi ñeán Sa-moân Cuø-ñaøm trình baøy tri kieán cuûa mình. Hoâm nay Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ töï ñeán ñaây, vì sao thaày khoâng noùi? Sa-moân Cuø-ñaøm laïi noùi vôùi thaày: ‘Neáu ñaày ñuû thì Ngaøi seõ tuøy hyû. Neáu khoâng

ñaày ñuû Ngaøi seõ giuùp cho ñaày ñuû'. Vì sao thaày im laëng maø khoâng noùi?" Khi ngöôøi ñeä töû phaïm haïnh khuyeân, oâng vaãn laøm thinh. Baáy giôø, Theá Toân baûo Xaù-la-boä: "Neáu coù ngöôøi noùi: 'Sa-moân Cuø-ñaøm khoâng phaûi laø Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc'. Ta seõ kheùo can giaùn, kheùo caät vaán. Khi ñöôïc kheùo can giaùn, kheùo caät vaán, ngöôøi kia seõ noùi laûng qua nhöõng vieäc khaùc; hoaëc phaãn noä, kieâu maïn, oâm haän, phaãn haän, choáng ñoái, khoâng chaáp nhaän, khoâng coù caùch gì toû baøy; hoaëc im laëng xaáu hoå cuùi ñaàu, aâm thaàm töï nghó, töï xeùt; nhö Xaù-la-boä hoâm nay. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi nhö vaày: 'Sa-moân Cuø-ñaøm khoâng coù4 Chaùnh phaùp luaät'. Ta seõ kheùo can giaùn, kheùo caät vaán. Ngöôøi kia cuõng ngoài im nhö oâng hoâm nay. "Hay laïi coù ngöôøi noùi: 'Ñeä töû5 naøo cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm khoâng phaûi laø baäc thieän höôùng6.' Ta seõ kheùo can giaùn, kheùo caät vaán. Ngöôøi kia cuõng ngoài im nhö oâng hoâm nay." Baáy giôø, Theá Toân ôû beân bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø roáng leân tieáng roáng sö töû, roài töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi. Luùc aáy, ñeä töû phaïm haïnh cuûa Xaù-la-boä noùi vôùi Xaù-la-boä:

4. Baûn Haùn: phi… voâ…, phuû ñònh keùp. Dö chöõ voâ, löôïc boû.

5. Baûn Haùn: Thanh vaên
Án ¤å.

6. Thieän höôùng
, hay chaùnh haønh, ngöôøi ñang höôùng thaúng ñeán giaûi thoaùt.
SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 3

"Gioáng nhö traâu bò caét ñi hai caùi söøng, nhoát vaøo trong chuoàng traâu troáng, noù quyø xuoáng ñaát roáng to. Thaày cuõng nhö vaäy, ôû trong chuùng khoâng coù ñeä töû cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm thì laøm sö töû roáng. "Gioáng nhö ngöôøi con gaùi muoán noùi gioïng ñaøn oâng, nhöng khi phaùt ra tieáng, thì lieàn laø tieáng ñaøn baø. Thaày cuõng nhö vaäy, ôû trong chuùng khoâng coù ñeä töû cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm thì laøm sö töû roáng. "Gioáng nhö con daõ can muoán keâu tieáng choàn, nhö khi phaùt ra tieáng thì vaãn laø tieáng daõ can. Thaày cuõng nhö vaäy, luùc khoâng coù Sa- moân Cuø-ñaøm thì thaày ôû giöõa chuùng ñeä töû cuûa mình muoán laøm sö töû roáng." Sau khi ñeä töû phaïm haïnh cuûa Xaù-la-boä ôû tröôùc Xaù-la-boä noùi ra nhöõng lôøi traùch cöù, huûy baùng roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi. M KINH 971. THÖÔÏNG TOÏA7 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø, beân bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø trong thaønh Vöông xaù, coù xuaát gia ngoaïi ñaïo teân laø Thöôïng Toïa8 ñang ôû caïnh hoà naøy, oâng ôû trong chuùng cuûa mình töï noùi nhö vaày: "Toâi noùi moät baøi keä, neáu ai coù theå ñaùp ñöôïc, toâi seõ theo vò aáy tu haønh phaïm haïnh." Saùng sôùm hoâm aáy, coù nhieàu Tyø-kheo ñaép y, oâm baùt vaøo thaønh Vöông xaù khaát thöïc, nghe coù xuaát gia ngoaïi ñaïo teân laø Thöôïng Toïa ôû caïnh bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø, vò naøy ôû trong chuùng cuûa mình töï noùi nhö vaày: "Toâi noùi moät baøi keä, neáu ai coù theå ñaùp ñöôïc, toâi seõ theo vò aáy tu haønh phaïm haïnh." Caùc Tyø-kheo khaát thöïc xong, trôû veà tinh xaù, caát y baùt, röûa

chaân xong ñeán choã Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, saùng sôùm caùc Tyø-kheo chuùng con vaøo thaønh khaát thöïc, nghe xuaát gia ngoaïi ñaïo teân laø Thöôïng Toïa ôû caïnh bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø, giöõa ñoà chuùng cuûa mình töï noùi nhö vaày: ‘Toâi noùi moät

7.

Paøli, khoâng thaáy töông ñöông. Skt. Parivraøjakasthavira (Píchel). Bieät dòch, N0100(205).

8.

Danh Thöôïng Toïa . Skt. Parivraøjaka-Sthavira.

baøi keä, neáu ai ñaùp ñöôïc, toâi seõ theo vò aáy tu haønh phaïm haïnh.’ Xin Theá Toân vì thöông xoùt neân ñích thaân ñeán oâng aáy.” Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Buoåi chieàu hoâm ñoù sau khi töø thieàn tònh daäy, Ngaøi ñeán caïnh bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø. Khi xuaát gia ngoaïi ñaïo Thöôïng Toïa töø xa troâng thaáy Theá Toân, lieàn traûi choã ngoài, thænh Phaät an toïa, Theá Toân ngoài xong, baûo xuaát gia ngoaïi ñaïo Thöôïng Toïa raèng: “Coù thaät oâng ñaõ noùi nhöõng lôøi nhö vaày: ‘Toâi noùi moät baøi keä, neáu ai ñaùp ñöôïc, thì toâi seõ theo vò aáy tu haønh phaïm haïnh’ chaêng? Baây giôø oâng haõy noùi keä, Ta coù theå ñaùp laïi.” Luùc aáy, ngoaïi ñaïo kia chaát giöôøng daây9 leân thaønh choã ngoài cao, töï mình leân ñoù ngoài vaø noùi keä: Tyø-kheo soáng ñuùng phaùp, Khoâng khuûng boá chuùng sanh, YÙ laëng, haønh xaû ly, Trì giôùi thuaän ñònh chæ. Baáy giôø, Theá Toân bieát roõ taâm ngoaïi ñaïo Thöôïng Toïa naøy, Ngaøi lieàn noùi keä: Neáu oâng töï haønh theo Nhöõng gì keä oâng noùi; Ñoái vôùi oâng, Ta seõ Xem nhö ngöôøi Hieàn thieän. Xeùt nhöõng gì oâng noùi, Noùi, laøm khoâng töông öng. Ngöôøi giöõ gìn tònh giôùi: Tónh laëng, töï ñieàu phuïc; Chôù khuûng boá chuùng sanh; YÙ tónh laëng, xa lìa. Thuaän ñieàu phuïc, tónh laëng; Taâm, mieäng, thaân lìa aùc. Kheùo nhieáp nôi truï xöù, Khoâng ñeå cho phoùng daät: Ñaây goïi laø tuøy thuaän,

9. Haùn: thaèng saøng .

Ñieàu phuïc vaø tónh laëng. Khi aáy, xuaát gia ngoaïi ñaïo Thöôïng Toïa töï nghó: “Sa-moân Cuø- ñaøm ñaõ bieát taâm ta.” Lieàn töø treân choã ngoài böôùc xuoáng, chaép tay baïch Phaät: “Nay con coù theå xuaát gia thoï cuï tuùc, trôû thaønh phaùp Tyø-kheo, ôû nôi Chaùnh phaùp luaät khoâng?” Phaät baûo xuaát gia ngoaïi ñaïo Thöôïng Toïa: “Nay oâng coù theå xuaát gia thoï cuï tuùc, trôû thaønh Tyø-kheo, ôû nôi Chaùnh phaùp luaät.” Sau khi xuaát gia ngoaïi ñaïo Thöôïng Toïa ñaõ xuaát gia vaø trôû thaønh Tyø-kheo roài, töï suy nghó veà lyù do khieán cho ngöôøi thieän nam caïo boû raâu toùc, khoaùc aùo ca-sa, chaùnh tín xuaát gia hoïc ñaïo, soáng khoâng nhaø,... cho ñeán taâm thieän giaûi thoaùt, ñaéc A-la-haùn. M KINH 972. TAM ÑEÁ10 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø coù nhieàu tu só Ba-la-moân ôû caïnh ao Tu-ma-kieät-ñaø, taäp hôïp laïi moät choã baøn luaän nhö vaày: “Chaân ñeá cuûa Baø-la-moân nhö vaäy11. Chaân ñeá cuûa Ba-la-moân nhö vaäy.” Baáy giôø Theá Toân bieát taâm nieäm cuûa

caùc xuaát gia Baø-la-moân kia, Ngaøi ñi ñeán bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø. Luùc aáy, caùc xuaát gia Baø-la- moân töø xa troâng thaáy Ñöùc Phaät ñang ñeán, lieàn vì Phaät söûa soaïn choã ngoài, thænh Phaät an toïa. Phaät ngoài vaøo choã ngoài xong, baûo caùc xuaát gia Baø-la-moân: “Caùc oâng tuï taäp ôû bôø ao Tu-ma-kieät-ñaø naøy, ñeå baøn luaän nhöõng gì?” Xuaát gia Baø-la-moân baïch Phaät: “Thöa Cuø-ñaøm, caùc tu só Baø-la-moân chuùng toâi taäp hôïp nôi ñaây

10.

Ba söï thöïc. Paøli, A.4.185. Braømaòa-sacca. Skt. Braøhmana-satyaøni (Píchel).

Bieät dòch, N0100(206), N0125(26.8).

11.

Paøli: itipi bhaøhmaòasaccaøni, ñaây laø nhöõng chaân lyù cuûa Baø-la-moân.

baøn luaän nhö vaày: ‘Chaân ñeá cuûa Baø-la-moân nhö vaäy. Chaân ñeá cuûa Baø-la-moân nhö vaäy’.” Phaät baûo caùc xuaát gia Baø-la-moân: “Coù ba chaân ñeá cuûa Baø-la-moân12 maø Ta ñaõ töï mình giaùc ngoä, thaønh Ñaúng Chaùnh Giaùc, laïi vì ngöôøi dieãn noùi. Xuaát gia Baø-la-moân caùc oâng noùi nhö vaày: ‘Khoâng haïi taát caû chuùng sanh.’ Ñoù laø chaân ñeá cuûa Baø-la-moân, chaúng phaûi hö doái. Hoï noùi vôùi nhau raèng: ‘Ta hôn, raèng ta baèng, raèng ta keùm13.’ Neáu ñoái vôùi chaân ñeá kia khoâng bò troùi buoäc, ñaém tröôùc vaø ñoái vôùi taát caû theá gian bieåu hieän loøng töø, ñoù goïi laø chaân ñeá thöù nhaát cuûa Baø-la-moân, maø Ta ñaõ töï giaùc ngoä, thaønh Ñaúng Chaùnh Giaùc vaø vì ngöôøi dieãn noùi. “Laïi nöõa, Baø-la-moân noùi nhö vaày: ‘Nhöõng gì laø phaùp taäp khôûi14 ñeàu laø dieät phaùp.’ Ñoù laø chaân ñeá, chaúng phaûi laø hö voïng... cho ñeán ñoái vôùi chaân ñeá naøy chaúng chaáp tröôùc vaø ñoái vôùi taát caû theá gian quaùn saùt sanh dieät. Ñoù goïi laø chaân ñeá thöù hai cuûa Baø-la-moân. “Laïi nöõa, Baø-la-moân noùi vaày: ‘Khoâng coù ta baát cöù ôû ñaâu, baát cöù söï gì, hoaøn toaøn khoâng coù gì. Khoâng coù ta baát cöù ôû ñaâu, baát cöù söï gì, hoaøn toaøn khoâng coù gì15.’ Ñoù laø chaân ñeá, chaúng phaûi hö voïng, nhö tröôùc ñaõ noùi,... cho ñeán ñoái vôùi chaân ñeá kia khoâng bò troùi ñaém vaø ñoái vôùi taát caû theá gian voâ ngaõ nhö nhau. Ñoù goïi laø chaân ñeá thöù ba cuûa Baø-la-moân, Ta ñaõ töï giaùc ngoä, thaønh Ñaúng Chaùnh Giaùc vaø vì ngöôøi dieãn noùi.” Baáy giôø caùc xuaát gia Baø-la-moân ñeàu ngoài yeân im laëng. Theá Toân

12. Baûn Paøli: cattaørimaøni braøhmaòasaccaøni, ñaây laø boán chaân lyù cuûa Baø-la-moân. 13. Baûn Paøli: so tena na samaòo ti maóóati,... na seyyoham asmìti maóóati, na sadisoham asmìti maóóati... api ca yadeva tattha saccaö anuddayaøya anukampaøya paæipanno hoti: vò aáy vì vaäy khoâng nghó raèng mình laø Sa-moân... khoâng nghó raèng ta hôn, ta baèng... Laïi nöõa do nhaän thöùc chính xaùc chaân lyù ôû ñaây maø vò aáy thöïc haønh loøng thöông yeâu, thöông xoùt ñoái vôùi caùc chuùng sanh. 14. Taäp phaùp . Baûn Paøli, goàm hai chaân ñeá: sabbe kaømaø aniccaø... sabbe bhavaø aniccaø..., taát caû duïc laø voâ thöôøng... taát caû söï höõu laø voâ thöôøng. 15. Haùn: Voâ ngaõ xöù sôû caäp söï ñoâ voâ sôû höõu .

Tham chieáu Paøli: naøham kvacani kassaci kiócana tasmiö na ca mama kvacani

katthaci kiócanatatthì ti: “Ta khoâng laø ai, cuûa baát cöù ai, laø baát cöù caùi gì. Trong ñoù, khoâng coù baát cöù ai, baát cöù ôû ñaâu, baát cöù caùi gì, laø cuûa ta”.

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 7

nghó raèng: “Hoâm nay Ta soi saùng söï ngu si cuûa hoï, tieâu dieät ñieàu aùc cuûa hoï, nhöng hieän taïi trong chuùng naøy khoâng coù moät ngöôøi coù khaû naêng töï suy xeùt, muoán taïo nhaân duyeân ñeå ôû trong phaùp cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm tu haønh phaïm haïnh!” Ngaøi ñaõ bieát nhö vaäy roài, neân töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi. M KINH 973. CHIEÂN-ÑAØ16 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la, taïi nöôùc Caâu-dieäm-di. Baáy giôø Toân giaû A-nan cuõng ôû ñoù. Luùc aáy coù xuaát gia ngoaïi ñaïo teân laø Chieân-ñaø17 ñeán choã Toân giaû A-nan, cuøng thaêm hoûi khích leä nhau xong, ngoài lui qua moät beân, hoûi Toân giaû A-nan: “Vì lyù do gì Toân giaû xuaát gia tu phaïm haïnh ôû nôi Sa-moân Cuø-ñaøm?” Toân giaû A-nan ñaùp: “Vì muoán ñoaïn tham duïc, saân nhueá, ngu si, neân toâi xuaát gia tu phaïm haïnh ôû nôi Sa-moân Cuø-ñaøm.” Chieân-ñaø laïi hoûi: “Vò aáy coù theå noùi veà söï ñoaïn tham duïc, saân nhueá, ngu si chaêng?” Toân giaû A-nan ñaùp: “Toâi cuõng coù theå noùi veà söï ñoaïn tham duïc, saân nhueá, ngu si.” Chieân-ñaø laïi hoûi: “Ngaøi thaáy tham duïc, saân nhueá, ngu si coù nhöõng sai laàm, tai haïi gì maø noùi ñoaïn tham duïc, saân nhueá, ngu si?” A-nan ñaùp: “Vì nhieãm tröôùc tham duïc, laøm che môø taâm neân hoaëc töï haïi mình, hoaëc haïi ngöôøi, hoaëc haïi caû hai, hieän taïi maéc toäi, ñôøi sau maéc toäi, hieän taïi, ñôøi sau caû hai ñeàu maéc toäi; taâm luùc naøo cuõng caûm thaáy buoàn khoå. Neáu bò saân nhueá che môø, ngu si che môø thì töï haïi

16.

Paøli, A.3.71.Channa. Bieät dòch, N0100(207).

17.

Chieân-ñaø . Paøli: Channo. Baûn Haùn ñoïc laø Caòño.

mình, haïi ngöôøi, mình ngöôøi ñeàu haïi... cho ñeán luùc naøo cuõng coù caûm giaùc buoàn khoå. “Laïi nöõa tham duïc laø söï muø quaùng, laø khoâng coù maét, laø khoâng coù trí, laøm tueä löïc suùt keùm, laøm chöôùng ngaïi, khoâng phaûi laø minh, chaúng phaûi Ñaúng giaùc, chaúng chuyeån ñeán Nieát-baøn. Ñoái vôùi saân nhueá, ngu si cuõng laïi nhö vaäy. Toâi thaáy tham duïc, saân nhueá, ngu si coù nhöõng sai laàm tai haïi nhö vaäy neân noùi phaûi ñoaïn tham duïc, saân nhueá, ngu si.” Chieân-ñaø laïi hoûi: “Ngaøi thaáy ñoaïn tham duïc, saân nhueá, ngu si coù phöôùc lôïi gì maø noùi ñoaïn tham duïc, saân nhueá, ngu si?” A-nan ñaùp: “Ñoaïn tham duïc roài thì khoâng töï haïi, cuõng khoâng haïi ngöôøi, cuõng khoâng haïi caû hai. Vaø laïi hieän taïi khoâng maéc toäi, ñôøi sau khoâng maéc toäi; hieän taïi, ñôøi sau ñeàu khoâng maéc toäi; taâm phaùp luùc naøo cuõng caûm thaáy vui veû, sung söôùng. Ñoái vôùi saân nhueá, ngu si cuõng nhö vaäy. Trong hieän taïi thöôøng xa lìa nhieät naõo, khoâng chôø thôøi tieát maø chöùng ñaéc caùc hieän phaùp khaùc, duyeân töï thaân maø giaùc tri18. Vaø vì nhöõng coâng ñöùc lôïi ích nhö vaäy, neân noùi caàn ñoaïn tham duïc, saân nhueá, ngu si.” Chieân-ñaø laïi hoûi Toân giaû A-nan: “Coù ñaïo,

coù ñaïo tích naøo, maø tu taäp, tu taäp nhieàu thì coù theå ñoaïn ñöôïc tham duïc, saân nhueá, ngu si khoâng?" A-nan ñaùp: "Coù, ñoù laø taùm Thaùnh ñaïo: Chaùnh kieán... cho ñeán chaùnh ñònh." Ngoaïi ñaïo Chieân-ñaø thöa Toân giaû A-nan: "Ñaây laø ñaïo hieàn thieän vaäy thay! Laø tích hieàn thieän vaäy thay! Neáu tu taäp, tu taäp nhieàu thì seõ coù khaû naêng ñoaïn tham duïc, saân nhueá, ngu si." Ngoaïi ñaïo Chieân-ñaø nghe Toân giaû A-nan noùi xong, hoan hyû, tuøy hyû, töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi.

18. Haùn: baát ñaõi thôøi tieát, höõu ñaéc dö hieän phaùp, duyeân töï giaùc tri ¤£ «Ý ®É ¸`¡A ¦³ ±o ¾l ²{ ªk¡A½t ¦Û Ä± ª¾ . Vaên dòch khaùc ñoù cuûa ñònh cuù thöôøng gaëp noùi veà phaùp; Paøli: akaliko ehipassiko opanaøyìko paccataö veditabbo vióóuøhì ti.

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 9

M

KINH 974. BOÅ-LUÕ-ÑEÂ-CA (1)19 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài lui qua moät beân. Khi aáy, Theá Toân vì Toân giaû Xaù-lôïi-phaát thuyeát nhieàu phaùp, chæ daïy, soi saùng, laøm cho an vui xong, Ñöùc Phaät im laëng. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû, tuøy hyû cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân roài ñi. Luùc aáy, coù xuaát gia ngoaïi ñaïo teân Boå-luõ-ñeâ-ca20 treân ñöôøng ñi laïi, hoûi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: "Ngaøi töø ñaâu laïi?" Xaù-lôïi-phaát ñaùp: "Naøy Hoûa chuûng, toâi töø choã Theá Toân, nghe Ñaïi Sö noùi phaùp, daïy doã, roài tôùi ñaây." Boå-luõ-ñeå-ca hoûi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: "Ñeán nay vaãn coøn chöa döùt söõa21, vaãn theo Ñaïi Sö nghe thuyeát phaùp, thoï laõnh phaùp chaêng?" Xaù-lôïi-phaát ñaùp: "Naøy Hoûa chuûng, toâi khoâng döùt söõa, vaãn ôû nôi Ñaïi Sö nghe thuyeát phaùp, thoï laõnh phaùp." Boå-luõ-ñeà-ca noùi vôùi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: "Toâi ñaõ döùt söõa töø laâu, xaû boû nhöõng gì Thaày ñaõ truyeàn daïy." Xaù-lôïi-phaát noùi: "Phaùp cuûa oâng laø phaùp luaät ñöôïc dieãn thuyeát moät caùch teä haïi, ñöôïc giaùc ngoä moät caùch teä haïi; chaúng phaûi laø phaùp xuaát ly, chaúng phaûi laø ñaïo chaùnh giaùc, laø phaùp hö hoaïi, chaúng phaûi phaùp ñaùng ñeå khen ngôïi, chaúng phaûi phaùp ñaùng ñeå y chæ. "Laïi nöõa, vò Thaày kia khoâng phaûi laø baäc Ñaúng chaùnh giaùc, cho neân oâng nhanh choùng döùt boû söõa, lìa boû giaùo phaùp cuûa Thaày. Ví nhö con boø söõa, coäc caèn hung döõ, dòch söõa laïi ít. Ngheù con buù söõa xong voäi

19.
Bieät dòch, N0100(208).
20.
Boå-luõ-ñeâ-ca .
21.
Haùn: ly nhuõ Â÷ ¨Å .
SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 11

vaõ boû ñi. Cuõng vaäy, phaùp luaät nhö vaäy ñöôïc dieãn thuyeát moät caùch teä haïi, ñöôïc giaùc ngoä moâït caùch teä haïi; chaúng phaûi laø phaùp xuaát ly, chaúng phaûi laø ñaïo Chaùnh giaùc, laø phaùp hö hoaïi, chaúng phaûi phaùp ñaùng ñeå khen ngôïi, chaúng phaûi phaùp ñaùng ñeå y chæ. “Laïi nöõa, vò Thaày aáy khoâng phaûi laø baäc Ñaúng chaùnh giaùc, cho neân oâng nhanh choùng lìa boû giaùo phaùp maø Thaày oâng ñaõ daïy. Phaùp maø toâi coù laø Chaùnh phaùp luaät, laø thieän giaùc, laø xuaát ly, laø ñaïo chaùnh giaùc, chaúng hoaïi, ñaùng ñeå khen ngôïi, ñaùng ñeå y chæ. “Laïi nöõa, Ñaïi Sö cuûa toâi laø Baäc Ñaúng Chaùnh Giaùc, cho neân töø laâu ñöôïc uoáng doøng söõa cuûa Ngaøi, ñöôïc nghe Ñaïi Sö daïy doã chaùnh phaùp, ví nhö con boø söõa khoâng coäc caèn hung döõ, laïi coù nhieàu dòch söõa. Ngheù con cuûa noù uoáng söõa laâu maø khoâng chaùn. Phaùp cuûa toâi cuõng vaäy, laø Chaùnh phaùp luaät... cho ñeán töø laâu ñaõ ñöôïc nghe vaø laõnh thoï giaùo phaùp.” Khi aáy, Boå-luõ-ñeâ-ca noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: “Toân giaû choùng ñöôïc thieän lôïi nôi Chaùnh phaùp luaät... cho ñeán töø laâu ñaõ ñöôïc nghe vaø laõnh thoï giaùo phaùp.” Xuaát gia ngoaïi ñaïo Boå-luõ-ñeå-ca nghe nhöõng gì Xaù-lôïi-phaát noùi xong, hoan hyû, tuøy hyû, leân ñöôøng maø ñi. M KINH 975. BOÅ-LUÕ-ÑEÂ-CA (2)22 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø xuaát gia ngoaïi ñaïo Boå-luõ-ñeâ-ca ñi ñeán choã Phaät, sau khi cuøng Theá Toân chaøo hoûi an uùy xong, ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät: “Thöa Cuø-ñaøm, hoâm tröôùc coù nhieàu xuaát gia ngoaïi ñaïo Sa-moân, Baø-la-moân taäp hôïp ôû giaûng ñöôøng Vò taèng höõu23 baøn luaän nhö vaày: ‘Trí tueä cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm nhö caùi nhaø troáng, khoâng theå ôû giöõa choã ñoâng ngöôøi kieán laäp luaän nghò: Ñieàu naøy neân, ñieàu naøy khoâng neân; ñieàu naøy

22.

Bieät dòch, N0100(209).

23.

Vò taèng höõu giaûng ñöôøng .

hôïp, ñieàu naøy khoâng hôïp. Nhö con traâu muø ñi caïnh bôø ruoäng khoâng vaøo trong ruoäng. Sa-moân Cuø-ñaøm cuõng laïi nhö vaäy, khoâng coù ñieàu gì neân, khoâng neân; khoâng coù ñieàu gì hôïp, khoâng hôïp.’” Phaäy baûo Boå-luõ-ñeâ-ca: “Söï baøn luaän cuûa caùc ngoaïi ñaïo naøy noùi ‘neân hay khoâng neân, hôïp hay khoâng hôïp’, ñoái vôùi Chaùnh phaùp luaät nhö troø ñuøa cuûa treû con. Ví nhö ngöôøi taùm, chín möôi tuoåi; toùc baïc, raêng ruïng, laøm troø ñuøa nhö treû con, duøng ñaát buøn naën ra caùc thöù hình voi, ngöïa. Moïi ngöôøi ñeàu noùi: ‘Ñaây laø beù con giaø tuoåi’. Cuõng vaäy, naøy Hoûa chuûng, caùc thöù luaän thuyeát cho raèng: ‘Neân khoâng neân, hôïp khoâng hôïp’ ñoái vôùi Chaùnh phaùp luaät nhö troø ñuøa cuûa treû con. Nhöng ôû trong ñoù khoâng coù gì cho Tyø- kheo caàn noã löïc caû.” Boå-luõ-ñeå-ca baïch Phaät: “Thöa Cuø-ñaøm, ôû nôi naøo coù ñieàu maø Tyø-kheo caàn noã löïc?” Phaät baûo ngoaïi ñaïo: “Caùi gì khoâng thanh tònh khieán cho thanh tònh; ñoù laø choã Tyø- kheo caàn noã löïc. Khoâng ñieàu phuïc khieán hoï ñieàu phuïc; ñoù laø choã Tyø- kheo caàn noã löïc. Khoâng ñònh khieán cho hoï ñöôïc chaùnh ñònh; ñoù laø choã Tyø-kheo caàn noã löïc. Khoâng giaûi thoaùt khieán hoï

ñöôïc giaûi thoaùt; ñoù laø choã Tyø-kheo caàn noã löïc. Khoâng ñoaïn khieán cho ñoaïn, khoâng bieán tri khieán cho bieán tri, khoâng tu khieán cho tu, khoâng ñaéc khieán cho ñaéc; ñoù laø choã Tyø-kheo caàn noã löïc. “Theá naøo laø khoâng thanh tònh khieán thanh tònh? Giôùi khoâng thanh tònh khieán cho giôùi thanh tònh. Theá naøo laø khoâng ñieàu phuïc khieán hoï ñieàu phuïc? Caùc caên maét, caùc caên tai, muõi, löôõi, thaân, yù khoâng ñieàu phuïc khieán ñieàu phuïc ñaày ñuû; ñoù goïi laø khoâng ñieàu phuïc khieán hoï ñieàu phuïc. Theá naøo laø khoâng ñònh khieán hoï ñöôïc chaùnh ñònh? Taâm khoâng chaùnh ñònh khieán cho ñöôïc chaùnh ñònh. Theá naøo laø khoâng giaûi thoaùt khieán ñöôïc giaûi thoaùt? Taâm khoâng giaûi thoaùt tham duïc, saân nhueá, ngu si khieán ñöôïc giaûi thoaùt. Theá naøo laø khoâng ñoaïn khieán ñoaïn? Voâ minh, höõu aùi khoâng ñoaïn khieán ñoaïn. Theá naøo laø khoâng bieán tri khieán bieán tri? Ñoái vôùi danh saéc khoâng bieán tri khieán bieán tri. Theá naøo laø khoâng tu khieán cho tu? Ñoái vôùi chæ quaùn khoâng tu khieán tu. Theá naøo laø khoâng ñaéc khieán ñaéc? Ñoái Nieát-baøn khoâng ñaéc khieán ñaéc. Ñaây goïi laø choã Tyø-kheo caàn noã löïc.”

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 13

Boå-luõ-ñeå-ca baïch Phaät: “Thöa Cuø-ñaøm, yù nghóa aáy laø choã Tyø-kheo caàn noã löïc. Söï kieân coá naøy laø choã Tyø-kheo caàn noã löïc. Ñoù chính laø taän tröø caùc höõu laäu.” Sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, xuaát gia ngoaïi ñaïo Boå-luõ-ñeâ-ca hoan hyû, tuøy hyû, töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi. M KINH 976. THI-BAØ (1)24 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø coù xuaát gia ngoaïi ñaïo teân laø Thi-baø25 ñeán choã Phaät, cuøng Theá Toân chaøo ñoùn thaêm hoûi an uùy, roài ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät: “Thöa Cuø-ñaøm, theá naøo laø hoïc? Goïi laø hoïc, vaäy theá naøo laø hoïc?” Phaät baûo Thi-baø: “Hoïc nhöõng gì neân hoïc, neân goïi laø hoïc.” Thi-baø baïch Phaät: “Hoïc nhöõng gì?” Phaät baûo Thi-baø: “Tuøy thôøi hoïc taêng thöôïng giôùi, hoïc taêng thöôïng yù, hoïc taêng thöôïng tueä.” Thi-baø baïch Phaät: “Neáu Tyø-kheo A-la-haùn naøo caùc laäu ñaõ taïân, nhöõng vieäc laøm ñaõ xong, ñaõ truùt boû caùc gaùnh naëng, choùng ñöôïc töï lôïi, taän tröø nhöõng keát söû cuûa höõu, baèng chaùnh trí maø kheùo giaûi thoaùt, baáy giôø laïi coøn phaûi hoïc nhöõng gì nöõa?” Phaät baûo Thi-baø: “Neáu Tyø-kheo A-la-haùn naøo caùc laäu ñaõ taän... cho ñeán chaùnh trí kheùo giaûi thoaùt, chính luùc naøy giaùc tri tham duïc vónh vieãn saïch heát khoâng coøn vaø giaùc tri saân nhueá, ngu si vónh vieãn saïch heát khoâng coøn, neân khoâng coøn taïo laïi caùc ñieàu aùc, luùc naøo cuõng thöïc haønh caùc ñieàu

24.

Paøli, xem cht. 26, kinh 977 döôùi. Bieät dòch, N0100(210).

25.

Thi-baø . Xem cht.27, kinh 977 döôùi.

laønh. Thi-baø, ñoù goïi laø hoïc nhöõng gì neân hoïc.” Sau khi xuaát gia ngoaïi ñaïo Thi-baø nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû, tuøy hyû, töø choã ngoài ñöùng daäy

maø ñi. M KINH 977. THI-BAØ (2)26 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø xuaát gia ngoaïi ñaïo Thi-baø27 ñi ñeán choã Phaät, cuøng Theá Toân thaêm hoûi an uùy xong, ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät: “Thöa Cuø-ñaøm, coù moät soá xuaát gia Baø-la-moân thaáy nhö vaày, noùi nhö vaày: ‘Taát caû nhöõng gì ñöôïc giaùc tri bôûi con ngöôøi, taát caû nhöõng thöù aáy ñeàu laø nhaân ñaõ ñöôïc taïo taùc töø tröôùc28. Tu caùc khoå haïnh khieán cho caùc nghieäp quaù khöù saïch heát, khoâng coøn taïo ra nghieäp môùi, ñoaïn caùc nhaân duyeân, khoâng coøn caùc laäu trong ñôøi vò lai. Vì caùc laäu ñaõ heát neân nghieäp heát. Vì nghieäp heát neân heát khoå. Khoå heát neân roát raùo bieân teá cuûa khoå.’ Nay chuû tröông cuûa Cuø-ñaøm laø nhö theá naøo?” Phaät baûo Thi-baø: “Sa-moân, Baø-la-moân kia thaät söï noùi moät caùch mô hoà, khoâng suy xeùt, khoâng caân nhaéc, ngu si, khoâng kheùo leùo, khoâng bieän bieät. Vì sao? Hoaëc khoå khôûi leân do gioù maø chuùng sanh giaùc tri, hoaëc khôûi do ñôøm, hoaëc khôûi töø nöôùc daõi, hoaëc khôûi töø ñaúng phaàn29, hoaëc do töï haïi, hoaëc do keû khaùc haïi, hoaëc do thôøi tieát khí haäu. Ngöôøi töï haïi kia, hoaëc nhoå toùc, hoaëc nhoå raâu, hoaëc thöôøng ñöùng giô tay, hoaëc ngoài xoåm treân ñaát, hoaëc naèm giöõa tro ñaát, hoaëc naèm treân choâng gai, hoaëc naèm treân caùi chaøy, hoaëc naèm treân vaùn, hoaëc naèm treân ñaát treùt phaân traâu, hoaëc naèm

26. Paøli, S.36.21. Sìvako. Bieät dòch, N0100(211). 27. Thi-baø ngoaïi ñaïo ¥~ ¹D . Paøli: Moôiya Sìvaka paribbaøjaka, tu só beän toùc Sìvaka. 28. Paøli: yaö kiócaøyaö purisapuggalo paæisaövedeti sukhaö vaø dukkhaö vaø adukkham-asukhaö vaø sabbaö taö pubbekatahetuø ’ti: Baát cöù laïc thoï gì, khoå thoï gì, hay phi khoå phi laïc thoï gì, maø con ngöôøi caûm thoï, taát caû ñeàu laø nhaân ñöôïc taïo taùc töø tröôùc. 29. Ñaúng phaàn khôûi, khôûi leân do caùc yeáu toá keå treân hôïp laïi.

trong nöôùc, hoaëc moät ngaøy taém röûa ba laàn, hoaëc ñöùng moät chaân, thaân xoay chuyeån theo maët trôøi. Hoï sieâng naêng thöïc haønh moïi thöù khoå nhö vaäy. Naøy Thi-baø, ñoù goïi laø töï haïi. Coøn khoå do hay keû khaùc haïi laø, hoaëc bò ngöôøi khaùc duøng tay, ñaù, dao, gaäy, caùc thöù haïi thaân. Ñoù goïi laø keû khaùc laøm haïi. “Naøy Thi-baø, hoaëc bò thôøi tieát laøm haïi, nhö muøa Ñoâng thì thaät laïnh, muøa Xuaân thì thaät noùng, muøa Haï vöøa noùng vöøa laïnh. Ñoù laø bò thôøi tieát haïi. Nhöõng ñieàu naøy thaät coù ôû theá gian, chaúng phaûi hö voïng. Naøy Thi-baø, theá gian coù nhöõng thöïc teá naøy nhö bò gioù laøm haïi... cho ñeán bò thôøi tieát, khí haäu laøm haïi. Chuùng sanh kia giaùc tri nhö thaät. OÂng cuõng töï coù nhöõng tai hoïa naøy: gioù, ñôøm, nöôùc daõi, thôøi tieát laøm haïi,... cho ñeán bieát thôøi tieát laøm haïi nhö vaäy, ñöôïc giaùc tri nhö thaät nhö vaäy. “Naøy Thi-baø, neáu Sa-moân, Baø-la-moân naøo noùi raèng: taát caû nhöõng gì ngöôøi ta tri giaùc ñöôïc ñeàu laø nhaân ñaõ ñöôïc taïo töø tröôùc, thì ñoù laø boû vieäc thöïc teá ôû theá gian maø noùi theo söï nhaän thaáy hö voïng cuûa chính mình. “Naøy Thi-baø, coù naêm nhaân naêm duyeân sanh taâm öu khoå. Nhöõng gì laø naêm? Nhaân bôûi tham duïc trieàn phöôïc, duyeân bôûi tham duïc trieàn phöôïc maø sanh taâm phaùp öu khoå.

Nhaân bôûi saân nhueá, thuøy mieân, traïo hoái, nghi trieàn phöôïc; duyeân bôûi saân nhueá, thuøy mieân, traïo hoái, nghi trieàn phöôïc sanh taâm phaùp öu khoå. Naøy Thi-baø, ñoù laø laø naêm nhaân, naêm duyeân sanh taâm öu khoå? “Naøy Thi-baø, coù naêm nhaân, naêm duyeân khoâng sanh taâm öu khoå. Nhöõng gì laø naêm? Nhaân tham duïc troùi buoäc, duyeân tham duïc troùi buoäc sanh taâm öu khoå, lìa tham duïc troùi buoäc, thì khoâng khôûi taâm öu khoå. Ñaây goïi laø naêm nhaân, naêm duyeân khoâng khôûi taâm öu khoå, ngay hieän taïi khoâng bò thieâu ñoát, khoâng ñôïi thôøi tieát, thoâng suoát nhöõng gì ñöôïc thaáy, duyeân nôi chính mình maø giaùc tri. “Naøy Thi-baø, laïi coù phaùp hieän taïi khoâng bò thieâu ñoát, khoâng ñôïi thôøi tieát, ñoù laø taùm Thaùnh ñaïo, chaùnh kieán... cho ñeán chaùnh ñònh.” Luùc noùi phaùp naøy, xuaát gia ngoaïi ñaïo Thi-baø xa lìa traàn caáu, ñaéc phaùp nhaõn thanh tònh. Thi-baø thaáy phaùp, ñaéc phaùp, bieát phaùp, thaâm nhaäp phaùp, lìa hoà nghi, khoâng do ngöôøi khaùc, vaøo trong Chaùnh phaùp luaät, ñaéc voâ sôû uùy, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, söûa laïi y phuïc, chaép tay baïch Phaät:

“Baïch Theá Toân, hoâm nay con coù theå xuaát gia, thoï cuï tuùc, trôû thaønh Tyø-kheo ôû trong Chaùnh phaùp luaät chaêng?” Phaät baûo Thi-baø: “Nay ngöôøi ñöôïc xuaát gia…” Noùi nhö treân,... cho ñeán taâm thieän giaûi thoaùt, ñaéc A-la-haùn. M KINH 978. THÖÔNG CHUÛ30 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Haûo y Yeâm-la31 taïi thoân Na-la. Baáy giôø taïi thoân Na-la coù Thöông chuû32 xuaát gia ngoaïi ñaïo, ñaõ moät traêm hai möôi tuoåi, caùc caên suy yeáu, ñöôïc caùc Tröôûng giaû, Baø-la-moân, Cö só thoân Na-la toân troïng, cuùng döôøng nhö baäc A-la-haùn. Thöông chuû xuaát gia ngoaïi ñaïo kia tröôùc ñaây coù moät ngöôøi thaân, meänh chung sanh veà coõi trôøi. OÂng ôû coõi trôøi kia nhìn thaáy Thöông chuû xuaát gia ngoaïi ñaïo, nghó raèng: “Ta muoán ñeán baûo Thöông chuû xuaát gia ngoaïi ñaïo ñeán choã Theá Toân, tu haønh phaïm haïnh. Sôï oâng ta khoâng nghe theo lôøi ta. Nay ta neân ñeán ñoù, baèng yù luaän33 khieán cho hoûi.” Sau ñoù lieàn hieän thaân xuoáng thoân Na-la, ñeán choã Thöông chuû xuaát gia ngoaïi ñaïo kia vaø noùi keä raèng: Sao laø aùc tri thöùc, Hieän töôùng thieän tri thöùc? Sao laø thieän tri thöùc, Ñoàng moät theå nhö mình? Vì sao caàu ñoaïn döùt? Laøm sao lìa thieâu ñoát? “Naøy Tieân nhaân, neáu oâng ñem yù luaän naøy hoûi nhöõng ngöôøi kia, ai coù theå giaûi roõ, noùi nghóa kia vaø ñaùp ñöôïc cho oâng thì coù theå theo ngöôøi aáy xuaát gia tu phaïm haïnh.”

30.

Bieät dòch, N0100(212).

31.

Na-la tuï laïc Haûo y Yeâm-la vieân .

32.

Thöông chuû . N0100(212): Na-lò-baø-löïc . Paøli: Naølivaòika?

33.

YÙ luaän . N0100(212): taâm trung maëc nieäm .

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 17

Thöông chuû xuaát gia ngoaïi ñaïo nhaän nhöõng lôøi maùch baûo cuûa vò Thieân noï, ñeán choã Phuù-la-na Ca-dieáp ñem yù cuûa baøi keä naøy hoûi Phuù- lan-na Ca-dieáp. Phuù-lan-na Ca-dieáp coøn khoâng theå hieåu ñöôïc huoáng chi laø coù theå ñaùp laïi. Sau ñoù Thöông chuû xuaát gia ngoaïi ñaïo ñeán choã Maït-ca-leâ-cuø-xaù-lôïi Töû, San-xaø-gia-tyø-la-chi Töû, A-kyø-ña-chæ-xaù-khaâm-ba-la, Ca-la- caâu-ñaø Ca-chieân-dieân, Ni-caøn-ñaø Nhaõ-ñeà Töû, ñeàu ñem yù cuûa baøi keä naøy ñeå hoûi, taát caû ñeàu khoâng theå ñaùp. Khi ñoù Thöông chuû xuaát gia ngoaïi ñaïo nghó raèng: “Ta ñem yù luaän baøi keä naøy hoûi caùc baäc Thaày xuaát gia, taát caû ñeàu khoâng ñaùp ñöôïc. Nay ta laïi muoán caàu xuaát gia, hieän taïi ta töï coù tieàn cuûa, chaúng baèng trôû veà nhaø höôûng thuï nguõ duïc.” Laïi suy nghó: “Nay ta haõy ñeán Sa-moân Cuø-ñaøm. Nhöng caùc vò Thaày Sa-moân, Baø-la-moân kyø cöïu nhö Phuù-la-na Ca-dieáp v.v... ñeàu khoâng theå ñaùp, maø Sa-moân Cuø-ñaøm xuaát gia tuoåi treû, sao coù theå thaáu toû ñöôïc. Nhöng ta nghe baäc tieân tuùc noùi: ‘Chôù khinh ngöôøi xuaát gia tuoåi treû môùi hoïc. Hoaëc coù Sa-moân xuaát gia tuoåi treû oai ñöùc lôùn.’ Hoâm nay ta seõ ñeán Sa-moân Cuø-ñaøm, ñem yù luaän taâm nieäm naøy ñeå hoûi.” Baáy giôø, Theá Toân bieát ñöôïc taâm nieäm cuûa Thöông chuû kia, lieàn noùi keä: Sao laø aùc tri thöùc, Hieän töôùng laø thieän höõu? Trong taâm thaät xaáu, tôûm, Mieäng noùi toâi ñoàng taâm, Vieäc laøm khoâng vui chung, Bieát khoâng phaûi thieän höõu. Mieäng noùi lôøi yeâu meán, Taâm chaúng thaät töông öng, Vieäc laøm cuõng khoâng ñoàng, Baäc tueä neân giaùc tri, Ñaây laø aùc tri thöùc. Cuøng ta ñoàng moät theå, Sao laø thieän tri thöùc? Cuøng ta ñoàng moät theå,

Chaúng phaûi thieän höõu kia:
Buoâng lung khoâng cheá ngöï,
Baïi hoaïi, oâm nghi hoaëc.
Suy xeùt tìm manh moái,
An nôi thieän tri thöùc,
Nhö con trong loøng cha,
Khoâng phaûi keû beân ngoaøi:
Ñoù laø thieän tri thöùc.
Vì sao caàu ñoaïn taän?
Sanh vaøo nôi hoan hyû,
Trong maùt, ñaùng khen ngôïi,
Tu taäp quaû phöôùc lôïi,
Troïn tónh laëng, maùt meû,
Cho neân caàu ñoaïn taän.
Theá naøo laø thieâu ñoát?
Vò tòch tónh vaéng laëng,
Bieát vò vieãn ly kia,
Vieãn ly aùc thieâu ñoát,
Neám ñöôïc vò phaùp hyû,

Tòch dieät lìa löûa duïc,

Ñoù goïi lìa thieâu ñoát.

Baáy giôø, Thöôøng chuû xuaát gia ngoaïi ñaïo töï nghó: “Sa-moân Cuøñaøm ñaõ bieát taâm nieäm cuûa ta.” Lieàn baïch Phaät:

“Nay con coù ñöôïc xuaát gia tu phaïm haïnh, thoï giôùi cuï tuùc, trôû thaønh Tyø-kheo ôû trong Chaùnh phaùp luaät cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm chaêng?”

Phaät baûo Thöôøng chuû xuaát gia ngoaïi ñaïo:

“Nay oâng coù theå ñöôïc xuaát gia tu phaïm haïnh, thoï giôùi cuï tuùc, trôû thaønh Tyø-kheo ôû trong Chaùnh phaùp luaät.”

Sau khi ñöôïc xuaát gia nhö vaäy roài oâng tö duy... cho ñeán taâm thieïân giaûi thoaùt, ñaéc quaû A-la-haùn.

M

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 19

KINH 979. TU-BAÏT-ÑAØ-LA34 Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong röøng Sa-la song thoï, sanh ñòa cuûa doøng hoï Löïc só, nöôùc Caâu-di-na-kieät35. Baáy giôø Theá Toân saép Nieát-baøn, Ngaøi baûo Toân giaû A-nan: “Haõy treo giöôøng daây giöõa hai caây Sa-la, ñaàu höôùng veà Baéc. Trong ñeâm nay Nhö Lai seõ ôû nôi Voâ dö Nieát-baøn, maø nhaäp Baùt-nieát- baøn.” Khi aáy Toân giaû A-nan vaâng lôøi daïy, treo giöôøng daây giöõa hai caây Sa-la, ñaàu höôùng veà Baéc, roài ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, con ñaõ treo giöôøng daây giöõa hai caây song thoï, ñaàu höôùng veà Baéc.” Baáy giôø, Theá Toân ñeán naèm treân giöôøng daây giöõa hai caây, ñaàu quay veà höôùng Baéc, nghieâng beân hoâng phaûi, hai chaân choàng leân nhau, coät nieäm vaøo aùnh saùng, chaùnh nieäm, chaùnh trí. Luùc aáy, trong nöôùc Caâu-di-na-kieät coù xuaát gia ngoaïi ñaïo teân laø Tu-baït-ñaø-la36, tuoåi thoï moät traêm hai möôi, tuoåi giaø, caên yeáu, ñöôïc ngöôøi nöôùc Caâu-di-na-kieät cung kính cuùng döôøng nhö A-la- haùn. Xuaát gia Tu-baït-ñaø-la kia nghe Theá Toân ñeâm nay seõ ôû nôi Voâ dö Nieát-baøn maø Baùt-nieát-baøn, nhöng oâng nghó: ‘Ta coù ñieàu hoaøi nghi, hy voïng maø an truï37. Sa-moân Cuø-ñaøm coøn ñuû söùc coù theå khai ngoä cho ta. Hoâm nay ta neân ñeán choã Sa-moân Cuø-ñaøm thöa hoûi ñieàu hoaøi nghi cuûa mình’. OÂng lieàn ra khoûi Caâu-di-na-kieät, ñi ñeán choã Theá Toân. Trong luùc ñoù Toân giaû A-nan ñang ñi kinh haønh ngoaøi

34.

Cf. D.16 Mahaøparinibbaøna-suttanta (Ro ii. 149ff: Subhaddaparibbaøjakavatthu).

Bieät dòch, N0100 (213), N0100 (110).

35.

Caâu-di-na-kieät quoác Löïc só sanh xöù Kieân coá song thoï laâm

. Paøli: Kusinaøraø upavattanaö Mallaønaö saølavanaö.

36.

Tu-baït-ñaø-la . Paøli: Subhadda.

37.

Hy voïng nhi truï ; ñoaïn döôùi: tín taâm nhi truï . Tham chieáu Paøli: evaö pasanno ahaö samaòe gotame: Toâi coù nieàm tin nhö vaäy nôi Sa-moân Gotama.

coång vöôøn. Tu-baït-ñaø-la noùi vôùi Toân giaû A-nan: “Toâi nghe noùi ñeâm nay Sa-moân Cuø-ñaøm seõ nhaäp Voâ dö Nieát-baøn maø Baùt-nieát-baøn, toâi coù ñieàu hoaøi nghi, hy voïng maø an truï. Sa-moân Cuø-ñaøm coøn ñuû söùc coù theå khieán cho toâi giaùc ngoä. Neáu nhö A-nan khoâng ngaïi khoù nhoïc, vì toâi ñeán thöa laïi vôùi Cuø-ñaøm, xin daønh chuùt ít thì giôø raûnh ñeå giaûi ñaùp cho nhöõng thaéc maéc cuûa toâi.” A-nan ñaùp: “Theá Toân ñang raát meät moûi nhö vaäy, chôù neân laøm nhoïc Theá Toân!” Qua ba laàn Tu-baït-ñaø-la naøi næ Toân giaû A-nan, Toân giaû A-nan cuõng ba laàn töø choái. Tu-baït-ñaø-la noùi: “Toâi nghe caùc baäc xuaát gia laõo tuùc Ñaïi sö thuôû xöa noùi raèng, laâu laém môùi coù Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû theá gian naøy nhö hoa Öu-ñaøm-baùt, nhöng hieän taïi trong ñeâm nay Nhö Lai seõ vaøo coõi Voâ dö Nieát-baøn maø Baùt-nieát-baøn. Ñoái vôùi phaùp, hoâm nay toâi coù chuùt nghi, an truï vôùi tín taâm, vì Sa-moân Cuø-ñaøm coøn ñuû söùc coù theå laøm cho toâi giaùc ngoä. Neáu A-nan khoâng ngaïi khoù nhoïc, vì toâi maø thöa vôùi Sa-moân Cuø-ñaøm.” A-nan laïi ñaùp: “Naøy Tu-baït-ñaø-la, hoâm nay Theá Toân quaù meät moûi, chôù neân laøm nhoïc Theá Toân.” Baáy giôø, Theá Toân nhôø thieân nhó nghe nhöõng lôøi qua laïi giöõa A-nan vaø Tu-baït-ñaø-la, lieàn baûo Toân giaû A-nan: “Ñöøng ngaên xuaát gia ngoaïi ñaïo Tu-baït-ñaø-la. Haõy ñeå cho vaøo hoûi nhöõng ñieàu nghi cuûa oâng aáy. Vì sao? Vì ñaây laø laàn cuoái cuøng luaän nghò vôùi xuaát gia ngoaïi ñaïo vaø ñaây laø vò thieän lai Tyø-kheo Thanh vaên chöùng ñaéc sau cuøng. Ñoù laø Tu-baït-ñaø-la.” Baáy giôø Tu-baït-ñaø-la nghe Theá Toân vì oâng khai môû caên laønh, thì vui möøng voâ haïn, ñeán choã Theá Toân cuøng Theá Toân chaøo ñoùn, thaêm hoûi an uùy, roài ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät: “Thöa Cuø-ñaøm, phaøm nhaäp xöù cuûa theá gian, töùc laø saùu vò Toâng sö nhö Phuù-lan-na Ca-dieáp, v.v..., moãi ngöôøi töï laäp toâng nhö vaày: ‘Ñaây laø Sa-moân! Ñaây laø Sa-moân!’ Theá naøo, thöa Cuø-ñaøm, coù

ñuùng laø moãi moät phaùi ñeàu coù toâng naøy chaêng38?” Baáy giôø Theá Toân lieàn vì Tu-baït-ña-la noùi keä: Töø hai möôi chín tuoåi, Xuaát gia tu thieän ñaïo; Thaønh ñaïo tôùi ngaøy nay, Traûi qua naêm möôi naêm. Tam-muoäi, minh, haïnh ñuû, Thöôøng tu taäp tònh giôùi: Lìa chuùt ñaïo phaàn naøy, Ngoaøi ñaây khoâng Sa-moân. Phaät baûo Tu-baït-ñaø-la: “ÔÛ trong Chaùnh phaùp luaät, ai khoâng ñöôïc taùm Chaùnh ñaïo, thì cuõng khoâng ñöôïc sô quaû Sa-moân, cuõng khoâng ñöôïc ñeä nhò, ñeä tam, ñeä töù quaû Sa-moân. Naøy Tu-baït-ñaø-la, ôû trong Chaùnh phaùp luaät naøy, ai ñöôïc taùm Chaùnh ñaïo thì ñöôïc Sô quaû Sa-moân, ñöôïc ñeä Nhò, ñeä Tam, ñeä Töù quaû Sa-moân. Ngoaøi ñaây ra, ngoaïi ñaïo khoâng coù Sa-moân. ÔÛ

ñaây caùc oâng ngoaïi ñaïo kia, chæ Sa-moân, Baø-la-moân suoâng maø thoâi. Cho neân nay Ta ôû trong chuùng, roáng leân tieáng roáng sö töû.” Khi Phaät noùi phaùp naøy, xuaát gia ngoaïi ñaïo Tu-baït-ñaø-la lìa xa traàn caáu, ñöôïc phaùp nhaõn tònh. Khi aáy Tu-baït-ñaø-la thaáy phaùp, ñaéc phaùp, bieát phaùp, nhaäp phaùp, vöôït qua caùc hoà nghi, ñöôïc tín taâm khoâng do ngöôøi khaùc, khoâng nhôø ngöôøi ñoä, trong Chaùnh phaùp luaät ñaéc voâ sôû uùy. Töø choã ngoài ñöùng leân, oâng söûa laïi y phuïc, goái phaûi saùt ñaát, baïch Toân giaû A-nan: “Toân giaû ñöôïc thieän lôïi, Toân giaû coù ñöôïc Ñaïi Sö, ñöôïc laøm ñeä töû Ñaïi Sö, ñöôïc möa phaùp cuûa Ñaïi Sö röôùi leân ñænh ñaàu. Ngaøy nay neáu toâi ñöôïc xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc laøm Tyø-kheo ôû trong Chaùnh phaùp luaät, thì cuõng seõ ñöôïc lôïi ích nhö vaäy.”

38. Caâu hoûi trong baûn Paøli: yeme bho gotama samaòa-braøhmaòaø... seyyathidaö puøraòo kassapo,..., sabbete sakaøya paæióóaøya abbhaóóiösu sabbeva na abbhaóóiösu, udaøhu ekacce abbhaóóiösu ekacce na sabbhaóóiösu: phaøm nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân, nhö Phuù-lan-na Ca-dieáp,... Taát caû hoï töï mình thöøa nhaän ñaõ chöùng ngoä, hay taát caû khoâng chöùng ngoä, hay moät soá chöùng ngoä, moät soá khoâng chöùng ngoä?

Luùc aáy, Toân giaû A-nan baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, xuaát gia ngoaïi ñaïo Tu-baït-ñaø-la nay caàu xin xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, laøm Tyø-kheo ôû trong Chaùnh phaùp luaät.” Baáy giôø, Theá Toân baûo Tu-baït-ñaø-la: “Tyø-kheo naøy, haõy ñeán ñaây tu haønh phaïm haïnh.” Ngay luùc aáy Toân giaû Tu-baït-ñaø-la lieàn ñöôïc xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, trôû thaønh Tyø-kheo. Töø ñoù tö duy nhö vaäy... cho ñeán taâm thieän giaûi thoaùt, ñaéc A-la-haùn. Khi Toân giaû Tu-baït-ñaø-la ñaéc A-la-haùn, ñöôïc an laïc giaûi thoaùt, ñaõ giaùc tri, töï nghó: “Ta khoâng nôõ nhìn Phaät Baùt-nieát- baøn, ta seõ Baùt-nieát-baøn tröôùc.” Luùc naøy, Toân giaû Tu-baït-ñaø-la Baùt- nieát-baøn tröôùc, sau ñoù Theá Toân môùi Baùt-nieát-baøn. M KINH 980. NIEÄM TAM BAÛO39 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät du haønh trong nhaân gian töø nöôùc Baït-kyø ñeán nöôùc Tyø-xaù-ly, truù taïi giaûng ñöôøng Truøng caùc, beân ao Di haàu. Baáy giôø nöôùc Tyø-xaù-ly coù nhieàu khaùch buoân ñeán nöôùc Ñaùt-saùt- thi-la , phöông tieän trang nghieâm41. Caùc khaùch buoân nghe Theá Toân 40

ñang du haønh trong nhaân gian töø nöôùc Baït-kyø ñeán nöôùc Tyø-xaù-ly, ñang truù ôû giaûng ñöôøng Truøng caùc, beân ao Di haàu. Nghe xong, hoï ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài lui qua moät beân. Phaät vì nhöõng khaùch buoân noùi phaùp, chæ daïy, soi saùng, laøm cho an vui, roài Ngaøi ngoài im laëng. Caùc khaùch buoân töø choã ngoài ñöùng daäy, söûa laïi y phuïc, ñaûnh leã chaép tay baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, chuùng con laø nhöõng khaùch buoân, phöông tieän trang nghieâm, muoán ñi ñeán nöôùc Ñaùt-saùt-thi-la. Kính xin Theá Toân

39.
AÁn Thuaän, “48. Töông öng Taïp” thuoäc Tuïng 7. Nhö Lai sôû thuyeát, goàm caùc kinh,

Ñaïi Chaùnh quyeån 35, nöûa cuoái, kinh 980-992, quyeån 47, phaàn ñaàu, kinh 1241-1245.

40.

Ñaùt-saùt-thi-la . Paøli: Takkasìlaø, trung taâm thöông maïi vaø giaùo duïc ñöôïc nhaéc nhieàu trong caùc Jataka, nhöng khoâng heà ñöôïc noùi ñeán trong caùc kinh

Paøli.

41.

Phöông tieän trang nghieâm ; chöa roõ nghóa.

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 23

cuøng ñaïi chuùng saùng mai nhaän söï cuùng döôøng cuûa chuùng con.” Baáy giôø, Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Caùc khaùch buoân bieát Theá Toân ñaõ nhaän lôøi caàu thænh, töø choã ngoài ñöùng daäy ñaûnh leã döôùi chaân Phaät. Moãi ngöôøi trôû veà nhaø mình söûa soaïn caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng thôm ngon tinh khieát, xeáp ñaët giöôøng gheá, an trí nöôùc saïch. Saùng sôùm cho ngöôøi ñeán baïch Phaät ñaõ ñeán giôø. Baáy giôø, Theá Toân cuøng vôùi ñaïi chuùng ñaép y, oâm baùt ñeán choã caùc khaùch buoân, ngoài treân choã ngoài ñaõ doïn. Caùc khaùch buoân ñem ñoà aên thöùc uoáng thôm ngon, thanh khieát töï tay cuùng döôøng. AÊn xong, röûa baùt roài, caùc khaùch buoân ñaët nhöõng caùi gheá nhoû thaáp ngoài tröôùc ñaïi chuùng nghe Phaät thuyeát phaùp. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc khaùch buoân: “Caùc oâng saép vaøo nôi hoang maïc, seõ gaëp nhieàu khuûng boá, taâm kinh hoaøng döïng ñöùng caû loâng, luùc aáy neân nieäm Nhö Lai söï: ‘Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc,... cho ñeán Phaät, Theá Toân.’ Nieäm nhö vaäy thì moïi khuûng boá ñeàu tieâu tröø. Laïi nieäm phaùp söï, ‘Chaùnh phaùp luaät cuûa Phaät, ñöôïc thaáy trong hieän taïi42, coù theå xa lìa söï thieâu ñoát, khoâng ñôïi thôøi tieát, ñöôïc thaáu suoát, ñöôïc thaân caän43, duyeân vaøo töï mình maø giaùc tri44.’ Laïi nieäm Taêng söï, ‘ñeä töû cuûa Theá Toân thieän höôùng, chaùnh höôùng... cho ñeán laø ruoäng phöôùc cuûa theá gian.’ Nieäm nhö vaäy, thì moïi söï khuûng boá ñeàu ñöôïc tieâu tröø. “Thôøi quaù khöù, Trôøi vaø A-tu-la ñaùnh nhau, luùc aáy Thieân ñeá Thích baûo caùc chuùng trôøi: “Trong khi caùc ngöôi cuøng chieán ñaáu vôùi boïn A-tu-la, neáu ai sanh sôï haõi haõy nieäm ñeán ngoïn côø cuûa ta goïi laø ngoïn côø Chieán thaéng45. Khi nieäm ñeán ngoïn côø naøy thì khuûng boá lieàn tan, neáu ai khoâng nieäm ñeán ngoïn côø cuûa ta, thì neân nieäm ñeán ngoïn côø cuûa Thieân töû Y-xaù-na46,

42. Nguyeân Haùn: hieän phaùp . Huyeàn Trang: hieän kieán . Paøli: ehipassiko, phaùp ñeán ñeå thaáy. 43. Haùn: thoâng ñaït thaân caän . Huyeàn Trang: daãn ñaïo caän quaùn ¤Þ ¹D ªñ Æ[¡R phaùp coù khaû naêng höôùng daãn, ñöôïc quaùn saùt tröïc tieáp. 44. Haùn: duyeân töï giaùc tri . Huyeàn Trang: trí giaû noäi chöùng ´¼ ªÌ ¤º ÃÒ , ñöôïc chöùng ngoä noïâi taâm bôûi baäc trí. 45. Haùn: Toài phuïc traøng . Xem kinh 981. 46. Y-xaù-na Thieân töû traøng . Xem kinh 981. Tham chieáu, S.11.3: Pajaøpatissa devaraøjassa dhajaggaö: choùp ngoïn côø cuûa Thieân

vöông Pajaøpati

neáu khoâng nieäm ñeán ngoïn côø cuûa Thieân töû Y-xa-na thì neân nieäm ñeán ngoïn côø cuûa Thieân töû Baø-löu-na47, luùc nieäm ñeán ngoïn côø aáy, khuûng boá lieàn tieâu tröø.

“Cuõng vaäy, caùc khaùch buoân, caùc oâng ôû nôi hoang vaéng, bò khuûng boá, thì neân nieäm Nhö Lai söï, nieäm Phaùp söï, nieäm Taêng söï.”

Theá Toân vì caùc khaùch buoân Tyø-xaù-ly noùi keä tuøy hyû cuùng döôøng:

Cuùng döôøng Taêng Tyø-kheo,
Ñoà aên uoáng tuøy thôøi;
Chuyeân nieäm chaùnh tö duy,
Chaùnh tri maø haønh xaû.
Tònh vaät, ruoäng phöôùc toát,
Caùc oâng ñeàu ñaày ñuû.
Duyeân coâng ñöùc lôïi naøy,
Laâu daøi ñöôïc an vui.
Khôûi taâm mong caàu gì,
Caùc lôïi ñeàu öùng ngay.
Ngöôøi vaät thaûy an oån,
Ñöôøng saù qua laïi toát;
Ñeâm ngaøy ñeàu an oån,
Xa lìa moïi ñieàu aùc.
Nhö ruoäng ñaát maàu môõ,
Thuaàn chuûng haït gioáng toát;
Thöôøng vun töôùi thaám nhuaàn,
Thu hoaïch khoâng theå keå.
Tònh giôùi ruoäng phöôùc toát,
Chuûng töû thaät toát laønh;
Cuøng tuøy thuaän chaùnh haïnh,
Troïn thaønh töïu dieäu quaû.
Cho neân ngöôøi boá thí,
Muoán caàu ñuû coâng ñöùc;
Phaûi haønh theo trí tueä,
(Sanh Chuû).

47.

Baø-löu-na Thieân töû traøng . Xem kinh 981. Tham chieáu, S.11.3: Varuòassa devaraøjassa dhajaggaö: choùp ngoïn côø cuûa Thieân vöông Varuòa.

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 25

Töï nhieân ñuû caùc quaû. Ñoái Baäc Minh Haïnh Tuùc, Chaùnh taâm taän cung kính; Vun troàng caùc goác laønh, Troïn ñöôïc phöôùc lôïi lôùn. Bieát theá gian nhö thaät,

Chaùnh kieán ñöôïc ñaày ñuû; Chaùnh ñaïo thaáy veïn toaøn, Hoaøn toaøn maø tieán leân; Xa lìa moïi traàn caáu, Choùng ñaéc ñaïo Nieát-baøn. Cöùu caùnh ñöôïc thoaùt khoå, Goïi laø ñuû coâng ñöùc. Sau khi Theá Toân vì caùc khaùch buoân ôû Tyø-xaù-ly thuyeát phaùp, chæ daïy soi saùng, laøm cho an vui roài, töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi. M KINH 981. CAÂY PHÖÔÙN48 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Neáu Tyø-kheo naøo ôû nôi vaéng veû, döôùi boùng caây, trong nhaø troáng, ñoâi khi boãng khôûi leân loøng sôï haõi, kinh hoaøng ñeán ñoä loâng döïng leân, thì neân nieäm Phaät, Phaùp, Taêng, noùi roäng nhö tröôùc. Khi nieäm ñeán Nhö Lai söï, Phaùp söï, Taêng söï thì moïi söï sôï haõi töï tieâu tröø. “Naøy caùc Tyø-kheo, thôøi quaù khöù Thích Ñeà-hoaøn Nhaân cuøng ñaùnh nhau vôùi A-tu-la. Luùc aáy Ñeá Thích noùi vôùi caùc vò Tam thaäp tam thieân raèng: ‘Naøy caùc Nhaân giaû, khi chö Thieân ñaùnh nhau vôùi A-tu-la, neáu coù ai sanh loøng sôï haõi, kinh hoaøng ñeán ñoä loâng döïng ñöùng leân, thì caùc vò neân nieäm ñeán ngoïn côø haøng phuïc quaân ñòch cuûa ta49. Khi nieäm ñeán ngoïn côø naøy, thì moïi söï sôï haõi ñeàu tieâu tröø.’ Cuõng vaäy, Tyø-kheo neáu ôû

48.

Paøli, S.11.3. Dhajagga. Cf. N0125(24.1).

49.

Phuïc ñòch chi traøng . Kinh 980: toài phuïc traøng . Paøli:

dhajaggaö ullokeyyaøtha, caùc oâng haõy nhìn leân ñænh ngoïn phöôùn.

nôi vaéng veû, döôùi boùng caây, hoaëc ôû trong nhaø troáng maø sanh loøng sôï haõi, kinh hoaøng ñeán ñoä loâng döïng ñöùng leân, thì neân nieäm Nhö Lai laø Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc... cho ñeán Phaät, Theá Toân. Ñöông luùc nieäm Phaät, thì söï sôï haõi lieàn tieâu tröø. Vì sao? Vì Thieân ñeá Thích naøy coøn giöõ loøng tham, saân, si, ñoái vôùi sanh, giaø, beänh, cheát, lo, buoàn, khoå, naõo, khoâng ñöôïc giaûi thoaùt, kinh hoaøng sôï haõi boû chaïy, maø coøn daën laïi chö Thieân Tam thaäp tam neân nieäm ñeán ngoïn côø haøng phuïc quaân ñòch cuûa oâng aáy. Huoáng chi Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc ñaõ lìa tham, saân, si, giaûi thoaùt sanh, giaø, beänh, cheát, lo buoàn, khoå naõo, khoâng coù ñieàu sôï haõi, troán traùnh, maø khoâng coù theå khieán cho ngöôøi nieäm ñeán Nhö Lai tröø heát moïi sôï haõi?” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. M KINH 982. A-NAN XAÙ-LÔÏI-PHAÁT (1)50 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong röøng An-xaø-na51 taïi nöôùc Sa-chæ52. Baáy giôø Phaät baûo Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: “Ñoái vôùi phaùp, Ta coù theå löôïc noùi vaø noùi roäng, nhöng ngöôøi hieåu thì khoù.” Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät: “Xin Theá Toân noùi phaùp, hoaëc löôïc noùi, hoaëc roäng noùi. Thaät söï coù ngöôøi hieåu phaùp.” Phaät baûo Xaù-lôïi-phaát: “Neáu coù chuùng sanh naøo ôû nôi thöùc thaân cuûa mình vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi maø khoâng coù53 ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc54, cho ñeán ngay trong ñôøi hieän taïi töï bieát taùc chöùng,

50.

Paøli, A. 3.32.2. Saøriputta.

51.

An-xaø-na . Paøli: Aójana-vana, khu röøng nai ôû Saøketa.

52.

Sa-chæ quoác . Paøli: Saøketa.

53.

Baûn Paøli: na bhavissanti, (vò lai) seõ khoâng toàn taïi.

54.

Tham chieáu Paøli: imasmióca savióóaøòake kaøye ahaíkaøramamaíkaøramaønaøusayaø na bhavissanti, trong thaân coù thöùc naøy seõ

thaønh töïu vaø an truï vôùi taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt; vò aáy do ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi seõ khoâng coù ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc, cho neân ngay trong ñôøi hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu vaø an truï vôùi taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt55. “Naøy Xaù-lôïi-phaát, Tyø-kheo kia, ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi, maø khoâng coù56 kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc vaø ngay trong hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu vaø an truï vôùi taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt; Tyø-kheo aáy do ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi maø khoâng coù kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc, neân ngay trong ñôøi hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thanh töïu an truï vôùi taâm ñöôïc giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt. “Naøy Xaù-lôïi-phaát, neáu laïi coù Tyø-kheo ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi, maø khoâng coù kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc, cuøng hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu an truï vôùi taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt; Tyø-kheo aáy, do ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi khoâng coù kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc, cho neân hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu an truï vôùi taâm ñöôïc giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt. “Xaù-lôïi-phaát, ñoù goïi laø Tyø-kheo ñoaïn aùi phöôïc, keát söû, hieän quaùn ngaõ maïn, roát raùo bieân teá cuûa khoå57. “Xaù-lôïi-phaát, ñoái vôùi ñieàu naøy Ta coù noùi theâm khi giaûi ñaùp

khoâng toàn taïi caùc tuøy mieân (baûn Haùn: söû) taùc thaønh yù nieäm veà ta vaø cuûa ta. 55. Ñoaïn vaên Haùn naøy hôi toái nghóa. Tham khaûo Paøli: yaóca cetovimuttiö paóóaøvimuttiö upasampajja viharato ahaíkaøramamaökaøramaønaønusayaø na honti, taóca cetovimuttiö paóóaøvimuttiö upasampajja viharati, (Tyø-kheo) do chöùng ñaéc vaø an truï taâm giaûi thoaùt tueä giaûi thoaùt naøo maø ôû ñoù caùc tuøy mieân cuûa phöùc caûm taùc thaønh yù nieäm veà ta vaø cuûa ta khoâng toàn taïi, thì (Tyø-kheo aáy) chöùng vaø an truï taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt aáy. 56. Paøli: na honti, (hieän taïi) khoâng toàn taïi. 57.

Tham chieáu Paøli: acchecchi taòhaö vivattayi samyojanaö sammaø maønaøbhisamayaø antam akaøsi dukkhassa, vò aáy ñaõ caét ñöùt khaùt aùi, böùt boû keát söû, chaân chaùnh hieän quaùn caùc maïn, ñaõ taän cuøng bieân teá cuûa khoå.

caâu hoûi cuûa Ba-la-dieân Phuù-laân-ni-ca58.

Theá gian, xeùt sai bieät,

Baát ñoäng moïi hoaøn caûnh59;

Ai tòch tónh, saïch buïi,

Böùt reã, khoâng hy voïng60;

Vöôït qua bieån ba höõu,

Khoâng coøn lo giaø cheát61.

Phaät noùi kinh naøy xong, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû Tuøy hyû, töø choã ngoài ñöùng daäy laøm leã maø lui.

M KINH 983. A-NAN XAÙ-LÔÏI-PHAÁT (2)62 Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Toân giaû A-nan cuõng ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä, moät mình ôû choã vaéng tö duy nhö vaày: “Neáu coù ngöôøi suy nghó nhö vaày: ‘Ta ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi, maø khoâng coù kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn keát söû raøng buoäc. Vaø do ngay trong ñôøi hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu an truï vôùi taâm ñöôïc giaûi thoaùt, tueïâ giaûi thoaùt naøo maø ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi maø khoâng coù kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc, ta seõ ôû nôi ñoù maø hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu an truï vôùi taâm ñöôïc giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt aáy.’” Chieàu hoâm aáy sau khi töø thieàn tònh daäy, Toân giaû A-nan ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu leã döôùi

58.

Ba-la-dieân Phuù-laân-ni-ca sôû vaán . Paøli: paøraøyane puòòakapaóhe. Cf. Sn.5.4. Puòòakamaøòava-pucchaø.

59.

Paøli: saíkhaøya lokasmiö paroparaøni, yassiójitaö metthi kuhióci loke, tö duy trong ñôøi nhöõng gì laø cao hay thaáp; nhöõng ai khoâng dao ñoäng trong moïi hoaøn caûnh.

Saíkhaøya (tö duy, tö traïch), baûn Haùn hieåu laø Soá.

60.

Voâ hy voïng , baûn Thaùnh: voâ minh. Paøli: niraøso.

61.

Keä Paøli, Sn. 1048.

62.

Paøli, A. 3.32. AØnanda-Saøriputta.

chaân, ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät:

“Baïch Theá Toân, moät mình ôû choã vaéng con tö duy nhö vaày: Neáu coù ngöôøi noùi nhö vaày: ‘Ta ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi, …, cho ñeán, töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu an truï vôùi taâm ñöôïc giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt aáy.’” Phaät daïy Toân giaû A-nan: “Ñuùng vaäy! Ñuùng vaäy! Neáu coù ngöôøi suy nghó nhö vaày: ‘Ta ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi, maø khoâng coù kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc. Vaø do ngay trong ñôøi hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu an truï vôùi taâm ñöôïc giaûi thoaùt, tueïâ giaûi thoaùt naøo maø ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi maø khoâng coù kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc, ta seõ ôû nôi ñoù maø hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu an truï vôùi taâm ñöôïc giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt aáy’. A-nan, Tyø-kheo ñoù ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi, maø khoâng coù kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc vaø do ngay trong ñôøi hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu an truï vôùi taâm ñöôïc giaûi thoaùt, tueïâ giaûi thoaùt naøo maø ôû nôi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng cuûa caûnh giôùi beân ngoaøi maø khoâng coù kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, keát söû raøng buoäc, ta seõ ôû nôi ñoù maø hieän taïi töï bieát taùc chöùng, thaønh töïu an truï vôùi taâm ñöôïc giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt aáy.’ “Naøy A-nan, neáu laïi coù Tyø-kheo naøo ñoái vôùi thöùc thaân naøy vaø taát caû töôùng caûnh giôùi beân ngoaøi... cho ñeán töï bieát taùc chöùng, an truï ñaày ñuû. Ñoù goïi laø Tyø-kheo ñoaïn aùi phöôïc, keát söû, hieän quaùn ngaõ maïn, roát raùo bieân teá cuûa khoå. “Naøy A-nan, ôû ñaây Ta coøn noùi theâm khi ñaùp laïi caâu hoûi cuûa Ba- la-dieân Öu-ñaø-da63. Ñoaïn taän töôûng aùi duïc, Öu khoå cuõng ñeàu lìa; Tænh giaùc ñoái nguû nghæ, Dieät tröø traïo hoái caùi.

63. Ba-la-dieân Öu-ñaø-da sôû vaán . Paøli: Sn. 5.14. Udaøyamaønava-pucchaø.

Xaû tham, nhueá, thanh tònh,
Hieän tieàn quaùn saùt phaùp;
Ta noùi trí giaûi thoaùt,
Dieät tröø maøn voâ minh64.

Phaät noùi kinh naøy xong, Toân giaû A-nan nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû, tuøy hyû, laøm leã maø lui.

M

KINH 984. AÙI (1)65

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Nay Ta seõ noùi aùi laø löôùi, laø chaát keo, laø doøng suoái, laø reã sen66. Nhöõng thöù naøy thöôøng laøm chöôùng

ngaïi chuùng sanh, che laáp, dính chaët, giöõ chaët, che phuû, ñoùng kín, beá taét, toái taêm, nhö ruoät choù, nhö coû roái, nhö tô, töø ñôøi naøy sang ñôøi khaùc, töø ñôøi khaùc ñeán ñôøi naøy, löu chuyeån qua laïi, khoâng luùc naøo ngöøng. “Naøy caùc Tyø-kheo, taïi sao aùi laø löôùi, laø chaát keo... cho ñeán löu chuyeån qua laïi, khoâng luùc naøo ngöøng? Nghóa laø coù ngaõ: ta toàn taïi, ta öôùc muoán67, ta nhö vaày, coù ta68, khoâng ta69, khaùc ta, ta seõ toàn taïi, ta seõ khoâng toàn taïi, ta seõ öôc muoán, ta seõ nhö vaày, ta seõ khaùc khaùc, mong ta öôùc muoán (toàn taïi nôi ñaây), mong ta nhö vaäy, mong ta khaùc, mong ta ñuùng nhö vaäy, mong ta muoán nhö vaäy, mong ta khaùc.

64.

Keä Paøli, Sn. 1106-1107.

65.

Paøli, A. 4.199. Taòhaø.

66.

Paøli: jaøliniö saösaritaö visataö visattikaö: caùi löôùi ñöôïc di chuyeån, ñöôïc buûa roäng, laøm dính chaët.

67.

Duïc ngaõ ; coù leõ baûn Haùn ñoïc nhaàm itthasmi: toâi hieïân höõu ôû ñaây, thaønh

icchasmi: toâi muoán.

68.

Höõu ngaõ . Baûn Haùn ñoïc sata ’smi (toâi thöôøng haèng) thaønh sati ’smi (toâi ñang hieän höõu).

69.

Voâ ngaõ. Baûn Haùn ñoïc asata’smi (toâi khoâng thöôøng haèng) thaønh asati’smi (toâi khoâng ñang hieän höõu).

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 31

Möôøi taùm aùi haønh70 nhö vaäy, phaùt khôûi töø beân trong. “Tyø-kheo noùi raèng ta toàn taïi nôi nhöõng gì ñang coù, raèng ta muoán, ta nhö vaäy71... cho ñeán möôøi taùm aùi haønh, khôûi leân töø beân ngoaøi. Toång coäng vôùi möôøi taùm aùi haønh kia nhö vaäy, taát caû laø ba möôi saùu aùi haønh. Hoaëc noùi quaù khöù khôûi, hoaëc vò lai, hoaëc hieän taïi khôûi leân nhö vaäy coäng laïi laø moät traêm leû taùm aùi haønh. Cho neân goïi ñoù laø löôùi, laø chaát keo, laø doøng suoái, laø reã sen hay laøm chöôùng ngaïi chuùng sanh, che laáp, dính chaët, giöõ chaët, che phuû, ñoùng kín, beá taéc, toái taêm, nhö ruoät choù, nhö coû roái, nhö tô, töø ñôøi naøy sang ñôøi khaùc, töø ñôøi khaùc ñeán ñôøi naøy, löu chuyeån qua laïi, khoâng luùc naøo ngöøng.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo, nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

M

70. Thaäp baùt aùi haønh: höõu ngaõ, duïc ngaõ, nhó ngaõ, höõu ngaõ, voâ ngaõ, dò ngaõ, ñöông ngaõ, baát ñöông ngaõ, duïc ngaõ, ñöông nhó thôøi, ñöông dò dò ngaõ, hoaëc duïc ngaõ, hoaëc nhó ngaõ, hoaëc dò, hoaëc nhieân, hoaëc duïc nhieân, hoaëc nhó nhieân, hoaëc dò. :,,,,,,,,,
,,,,,,,, . So saùnh Paøli: atthaørasa taòhaø-vicaritaøni:
1. asmìti sati, 2. itthasmì ti hoti, 3. evasmìti hoti, 4. aóóthasmìti hoti, 5. asatasmìti hoti, 6. satasmìti hoti, 7. santi hoti, 8. itthaö santi hoti, 9. evaö santi hoti, 10. aóóathaø santi hoti, 11. api ha santi hoti, 12. api itthaö santi hoti, 13. api evaö santi hoti, 14. api aóóathaø santi hoti, 15. bhivissanti hoti, 16. itthaö bhavissanti hoti, 17. evaö bhavissanti hoti, 18. aóóathaø bhavissanti hoti: 1. toâi hieän höõu, 2. toâi hieän höõu ôû ñaây, 3. toâi hieän höõu nhö vaày, 4. toâi hieän höõu khaùc vaày, 5. toâi khoâng thöôøng haèng, 6. toâi thöôøng haèng, 7. toâi ñang toàn taïi, 8. toâi ñang toàn taïi ôû ñaây, 9. toâi ñang toàn taïi nhö vaày, 10. toâi ñang toàn taïi khaùc nhö vaày, 11. öôùc gì toâi ñang toàn taïi, 12. öôùc gì toâi ñang toàn taïi ôû ñaây, 13. öôùc gì toâi ñang toàn taïi nhö vaày, 14. öôùc gì toâi ñang toàn taïi nhö theá khaùc, 15. toâi seõ hieän höõu, 16. toâi seõ hieän höõu ôû ñaây, 17. toâi seõ hieän höõu nhö vaày, 18. toâi seõ hieän höõu nhö theá khaùc. 71. Paøli: iminaøsmì ti sati, iminaø itthasmì ti hoti, iminaø evaösmì ti hoti: vôùi nhöõng caùi naøy toâi hieïân höõu; vôùi nhöõng caùi naøy toâi toàn taïi ôû ñaây; vôùi nhöõng caùi naøy toâi nhö vaày...

KINH 985. AÙI (2)72 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Coù khi töø aùi sanh ra aùi, töø aùi sanh ra nhueá, töø nhueá sanh ra aùi, töø nhueá sanh ra nhueá73. “Theá naøo laø töø aùi sanh ra aùi? Coù ngöôøi ñoái vôùi chuùng sanh74 laø hoan hyû, laø ñaùng yeâu, laø ñaùng nhôù, laø ñaùng thích yù. Moïi ngöôøi khaùc ñoái vôùi ngöôøi naøy ñaùp laïi laø hoan hyû, laø ñaùng yeâu, laø ñaùng nhôù, laø ñaùng thích yù. Noù töï nghó: ‘Ta ñoái vôùi chuùng sanh kia laø hoan hyû, laø ñaùng yeâu, laø ñaùng nhôù, laø ñaùng thích yù. Nhöõng ngöôøi khaùc ñoái xöû vôùi chuùng sanh kia cuõng hoan hyû, ñaùng yeâu, ñaùng nhôù, ñaùng thích yù75. Cho neân ta laïi sanh yeâu meán moïi ngöôøi khaùc.’ Ñoù goïi laø töø aùi sanh ra aùi. “Theá naøo laø töø aùi sanh ra nhueá? Coù moät ngöôøi ñoái vôùi chuùng sanh kia laø hoan hyû, laø ñaùng yeâu, laø ñaùng nhôù, laø ñaùng thích yù. Nhöng maø nhöõng ngöôøi khaùc ñoái xöû vôùi chuùng sanh kia laïi khoâng hoan hyû, khoâng ñaùng yeâu, khoâng ñaùng nhôù, khoâng ñaùng thích yù. Noù nghó raèng: ‘Ta ñoái vôùi chuùng sanh kia, laø hoan hyû, laø ñaùng yeâu, laø ñaùng nhôù, laø ñaùng thích yù. Nhöng nhöõng ngöôøi khaùc ñoái xöû vôùi ngöôøi kia laïi khoâng hoan hyû, khoâng ñaùng yeâu, khoâng ñaùng nhôù, khoâng ñaùng thích yù. Cho neân ta sanh ra saân nhueá ñoái vôùi moïi ngöôøi kia.’ Ñoù goïi laø töø aùi sanh ra nhueá. “Theá naøo laø töø nhueá sanh ra aùi? Coù moät ngöôøi ñoái vôùi chuùng sanh kia khoâng laø hoan hyû, khoâng laø ñaùng yeâu, khoâng laø ñaùng nhôù, khoâng laø ñaùng thích yù. Nhöõng ngöôøi khaùc laïi ñoái xöû vôùi ngöôøi kia khoâng hoan hyû, khoâng ñaùng yeâu, khoâng ñaùng nhôù, khoâng ñaùng thích

72.

A.4.200. Pema.

73.

Paøli: cattaøri pemaøni, boán söï luyeán aùi.

74.

Paøli: puggalo puggalassa iæææho hoti, moät ngöôøi naøy laø khaû aùi ñoái vôùi moïât ngöôøi kia.

75.

Paøli: yo kho myaøyaö puggalo iæææho… taö pare iæææhena… samudaøcaranti, ngöôøi maø ñoái vôùi ta laø khaû aùi, ngöôøi aáy ñöôïc moïi ngöôøi ñoái xöû moät caùch khaû aùi.

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 33

yù.76 Do ñoù neân ta ñoái vôùi nhöõng ngöôøi khaùc sanh ra aùi nieäm77. Ñoù goïi laø töø nhueá sanh ra aùi. “Theá naøo laø töø nhueá sanh ra nhueá? Coù moät ngöôøi ñoái vôùi chuùng sanh kia khoâng laø hoan hyû, khoâng laø ñaùng yeâu, khoâng laø ñaùng nhôù, khoâng laø ñaùng thích yù. Moïi ngöôøi khaùc ñoái xöû vôùi ngöôøi naøy laïi laø hoan hyû, laø ñaùng yeâu, laø ñaùng nhôù, laø ñaùng thích yù. Noù nghó raèng: ‘Ta ñoái vôùi chuùng sanh kia khoâng laø hoan hyû, khoâng laø ñaùng yeâu, khoâng laø ñaùng nhôù, khoâng laø ñaùng thích yù. Nhöng maø ngöôøi khaùc ñoái vôùi ngöôøi kia laïi laø hoan hyû, laø ñaùng yeâu, laø ñaùng nhôù, laø ñaùng thích yù. Do ñoù ta sanh loøng saân nhueá ñoái vôùi ngöôøi khaùc aáy.’ Ñoù goïi laø töø nhueá sanh ra nhueá. “Neáu Tyø-kheo naøo lìa duïc, lìa phaùp aùc baát thieän, coù giaùc, coù quaùn... cho ñeán thaønh töïu an truï Sô thieàn, cho ñeán Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, thì aùi töø aùi sanh, nhueá töø nhueá sanh, nhueá töø aùi sanh, aùi töø nhueá sanh, taát caû ñeàu ñaõ ñoaïn, ñaõ bieán tri. Ñoaïn taän coäi goác cuûa noù nhö chaët ñöùt ngoïn caây ña-la, khoâng theå moïc laïi nöõa, ôû ñôøi vò lai trôû thaønh phaùp baát sanh. Neáu Tyø-kheo naøo saïch heát höõu laäu, taâm voâ laäu giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, ngay ñôøi hieän taïi töï bieát taùc chöùng: ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa.’ Chính luùc naøy khoâng boác leân, khoâng choáng traû78, khoâng noåi buïi, khoâng thieâu ñoát, khoâng hieàm ngöôøi79. “Theá naøo laø bò boác leân? Thaáy saéc laø ngaõ, saéc khaùc ngaõ, ngaõ trong saéc, saéc trong ngaõ; ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy. Ñoù goïi laø bò boác leân. “Theá naøo laø khoâng bò boác leân? Khoâng thaáy saéc laø ngaõ, saéc khaùc

76. Nhaûy soùt trong baûn Haùn. Theo vaên maïch caùc ñoaïn treân, caàn theâm: “Noù nghó nhö vaày: Ta ñoái vôùi chuùng sanh kia laø khoâng hoan hyû... Nhöõng ngöôøi khaùc ñoái vôùi chuùng sanh kia cuõng khoâng hoan hyû... Do ñoù, Ta...”. 77. Töùc laø, sanh aùi nieäm ñoái vôùi nhöõng ai khoâng öa ngöôøi maø mình khoâng öa. 78. Haùn: baát hoaøn cöû . Baûn Haùn thieáu. Theo vaên döôùi boå tuùc. 79. Haùn: baát töï cöû, baát khôûi traàn, baát xí nhieân, baát hieàm bæ , , . Paøli: neva usseneti na paæisseneti na dhuøpaøyati na pajjati na sampajjhaøyati: khoâng bò loâi cuoán, khoâng bò khaùng cöï, khoâng bò xoâng khoùi, khoâng boác chaùy, khoâng

khoâ caèn.

ngaõ, saéc ôû trong ngaõ, ngaõ ôû trong saéc; vaø thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy. Ñoù goïi laø khoâng bò boác leân. “Theá naøo laø choáng traû? Ñoái vôùi ngöôøi maï lî thì maï lî laïi; ñoái vôùi ngöôøi saân giaän thì saân giaän laïi, ñoái vôùi ngöôøi ñaùnh thì ñaùnh laïi; ñoái vôùi ngöôøi xuùc phaïm thì xuùc phaïm laïi. Ñoù goïi laø choáng traû. “Theá naøo laø khoâng choáng traû? Ñoái vôùi ngöôøi maéng chöôûi maø khoâng maéng chöôûi laïi; ñoái vôùi ngöôøi saân giaän maø khoâng saân giaän laïi; ñoái vôùi ngöôøi ñaùnh maø khoâng ñaùnh laïi; ñoái vôùi ngöôøi xuùc phaïm maø khoâng xuùc phaïm laïi. Ñoù goïi laø khoâng choáng traû laïi. “Theá naøo laø noåi buïi? Coù ngaõ, ngaõ duïc,... cho ñeán möôøi taùm thöù aùi . Ñoù goïi laø khôûi traàn lao. 80

“Theá naøo laø khoâng noåi buïi? Khoâng coù ngaõ, khoâng coù ngaõ duïc,... cho ñeán möôøi taùm thöù aùi khoâng khôûi. Ñoù goïi laø khoâng khôûi traàn lao. “Theá naøo laø thieâu ñoát? Coù ngaõ sôû, ngaõ sôû duïc,... cho ñeán möôøi taùm aùi haønh beân ngoaøi. Ñoù goïi laø thieâu ñoát. “Theá naøo laø khoâng thieâu ñoát? Khoâng coù ngaõ sôû, khoâng coù ngaõ sôû duïc,... cho ñeán khoâng coù möôøi taùm aùi haønh beân ngoaøi. Ñoù goïi laø thieâu ñoát. “Theá naøo laø hieàm ngöôøi? Thaáy ngaõ chaân thaät, maø khôûi leân ngaõ maïn, ngaõ duïc, ngaõ söû; khoâng ñoaïn, khoâng bieán tri81. Ñoù goïi laø hieàm ngöôøi. “Theá naøo laø khoâng hieàm ngöôøi? Khoâng thaáy ngaõ laø chaân thaät, ñoái vôùi ngaõ maïn, ngaõ duïc, ngaõ söû ñaõ ñoaïn, ñaõ bieán tri. Ñoù goïi laø khoâng hieàm ngöôøi.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. M KINH 986. HAI SÖÏ KHOÙ ÑOAÏN82 Toâi nghe nhö vaày:

80.

Xem kinh 984 treân.

81.

Paøli: asmimaøno pahìno na hoti, khoâng ñoaïn tröø phöùc caûm (maïn) veà yù töôûng

“Toâi hieän höõu”.

82.

Khoâng thaáy Paøli töông ñöông.

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 35

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Coù hai söï ñoaïn tuyeät khoù duy trì. Nhöõng gì laø hai? Neáu nôi ngöôøi theá tuïc, nôi phi nhaân, maø duy trì söï ñoaïn tuyeät ñoái vôùi nhöõng nhu caàu cuûa cuoäc soáng nhö côm aên, aùo maëc, giöôøng naèm v.v... ñoù laø vieäc laøm khoù. Laïi nöõa, Tyø-kheo laø ngöôøi xuaát gia, khoâng nhaø, ñoaïn tröø tham aùi. Duy trì söï ñoaïn tuyeät aáy cuõng laø moät vieäc laøm raát khoù.” Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä: Theá gian coù hai vieäc, Trì ñoaïn thì khoù laøm. Ñoù laø lôøi chaân thaät, Nhöõng gì Phaät ñaõ bieát. Taïi gia tieàn thu chi, Côm

aùo moïi vaät duïng, Tham aùi bôûi theá gian, Muoán ñoaïn raát khoù khaên. Tyø-kheo ñaõ lìa duïc, Tin xuaát gia, khoâng nhaø; Dieät tröø caùc tham aùi, Trì ñoaïn cuõng khoù laøm. Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. M KINH 987. HAI PHAÙP83 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Ta y chæ, an truï nhieàu nôi hai phaùp. Nhöõng gì laø hai? Ñoù laø, ñoái vôùi caùc phaùp thieän Ta chöa töøng bieát ñuû; ñoái vôùi vieäc ñoaïn phaùp aùc Ta chöa töøng lìa boû. Vì ñoái vôùi phaùp thieän khoâng bieát ñuû vaø ñoái vôùi vieäc ñoaïn tröø phaùp aùc chöa töøng lìa boû, neân duø ñeán da khoâ thòt tieâu, gaân lieàn vôùi xöông, troïn khoâng lìa boû coá gaéng sieâng naêng, khoâng boû thieän

83. Khoâng thaáy Paøli töông ñöông.

phaùp, khoâng ñöôïc nhöõng ñieàu chöa ñöôïc thì quyeát khoâng döøng nghæ; ñoái vôùi taâm yeáu keùm chöa töøng sanh vui möøng, luùc naøo cuõng öa thích tieán leân, vöôït leân ñaïo caû. Vì soáng tinh taán nhö vaäy neân mau ñaït Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Ñoái vôùi hai phaùp naøy Tyø-kheo neân y chæ, an truï nhieàu. Ñoái vôùi caùc phaùp thieän thì khoâng sanh yù töôûng thoûa maõn. Y chæ treân nhöõng ñoaïn tröø chöa töøng lìa boû,... cho ñeán da khoâ, thòt tieâu, gaân lieàn vôùi xöông, sieâng naêng noã löïc khoâng ngöøng môùi coù theå tu taäp phaùp thieän. Cho neân Tyø-kheo ñoái vôùi caùc ñieàu haï lieät chôù neân84 sanh yù töôûng hoan hyû, haõy neân luùc naøo cuõng soáng, tu taäp thaêng tieán hôn nöõa. Tu taäp nhö vaäy, khoâng bao laâu seõ nhanh choùng dieät taän caùc laäu, taâm voâ laäu giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, hieän taïi töï bieát taùc chöùng: ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa.’” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. M KINH 988. ÑEÁ THÍCH (1)85 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø Thích Ñeà-hoaøn Nhaân, vôùi hình saéc tuyeät dieäu, vaøo luùc cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lui ñöùng qua moät beân. Do oai löïc cuûa thaân trôøi, aùnh saùnh chieáu khaép vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø. Khi aáy, Thích Ñeà-hoaøn Nhaân baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, Theá Toân ñaõ töøng ôû trong hang ñaù nuùi Caùch giôùi noùi raèng: ‘Neáu coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo voâ thöôïng aùi taän 86

giaûi thoaùt, taâm kheùo giaûi thoaùt, vò aáy ñaõ taän cuøng muïc ñích, taän cuøng ly nhieãm, taän cuøng phaïm haïnh87.’ Theá naøo laø Tyø-kheo ñaõ taän cuøng

84.

Nguyeân Haùn soùt phuû ñònh töø. Theo noäi dung, theâm vaøo.

85.

Paøli, S.40.10. Sakka.

86.

Caùch giôùi sôn .

87.

Cf. Cuøôa-Taíhaøsaíkhaya-sutta, M. i. 249: taíhaøsaíkhayavimutto hoti accaøntniææho accantayogakkhemì accantabrahmacaørì accantapariyosaøno seææho devamanussaønan ti: vò aáy giaûi thoaùt vôùi khaùt aùi ñaõ taän dieïât, ñaõ taän cuøng

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 37

muïc ñích, taän cuøng ly nhieãm, taän cuøng phaïm haïnh?" Phaät baûo Ñeá Thích: "Tyø-kheo naøo bieát nhö thaät khi tieáp nhaän nhöõng caûm giaùc coù ñöôïc hoaëc khoå hoaëc laïc, hoaëc khoâng khoå khoâng laïc; bieát nhö thaät veà caùc thoï taäp, thoï dieät, thoï vò, thoï hoaïn, thoï xuaát. Sau khi ñaõ bieát nhö thaät roài, quaùn saùt thoï kia voâ thöôøng, quaùn sanh dieät, quaùn lìa duïc, quaùn dieät taän, quaùn xaû boû. Sau khi ñaõ quaùn saùt nhö vaäy, chaéc chaén ñi ñeán taän cuøng, toät cuøng muïc ñích, taän cuøng ly nhieãm, taän cuøng phaïm haïnh. "Naøy Caâu-thi-ca, ñoù goïi laø Tyø-kheo ñi ñeán taän cuøng trong Chaùnh phaùp luaät, toät cuøng muïc ñích, taän cuøng ly nhieãm, taän cuøng phaïm haïnh... cho ñeán Thieân ñeá Thích nghe Phaät daïy xong, hoan hyû, tuøy hyû, laøm leã maø lui. M KINH 989. ÑEÁ THÍCH (2)88 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñang ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, cuoái ñeâm daäy kinh haønh, troâng thaáy coù aùnh saùnh chieáu khaép vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø, thaáy roài lieàn nghó: 'Ñeâm nay hoaëc coù Ñaïi löïc quyû thaàn ñeán choã Theá Toân neân môùi coù aùnh saùng naøy.' Baáy giôø, vaøo saùng sôùm, Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät: "Baïch Theá Toân, cuoái ñeâm qua con ra khoûi phoøng kinh haønh, troâng thaáy aùnh saùng choùi loïi chieáu khaép vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø. Thaáy roài nghó thaàm: 'Chaéc coù vò Ñaïi löïc quyû thaàn naøo ñeán choã Theá Toân neân coù aùnh saùng naøy.'" Phaät baûo Ñaïi Muïc-kieàn-lieân: 'Cuoái ñeâm qua Thích Ñeà-hoaøn Nhaân ñeán choã Ta cuùi ñaàu ñaûnh leã, roài ngoài lui qua moät beân…" Noùi roäng nhö kinh treân... hoan hyû, tuøy

muïc ñích cöùu caùnh, tuyeät ñoái an oån thoaùt khoûi goâng cuøm, tuyeät ñoái phaïm haïnh, tuyeät ñoái vieân maõn, toái thöôïng giöõa chö Thieân vaø Nhaân loaïi. 88. Tham chieáu kinh 988 treân. Cf. M.i.320 (Cuøôa-Taíhaøsaíkhaya-sutta).

hyû laøm leã maø lui. M

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 39

KINH 990. LOÄC TRUÙ (1)89 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø, saùng sôùm, Toân giaû A-nan ñaép y, oâm baùt, ñi ñeán thaønh Xaù-veä, laàn löôït khaát thöïc, ñeán nhaø Öu-baø-di Loäc Truï90. Öu-baø-di Loäc Truï töø xa troâng thaáy Toân giaû A-nan voäi vaøng söûa soaïn choã ngoài vaø môøi Toân giaû A-nan an toïa. Sau ñoù, Öu-baø-di Loäc Truï cuùi ñaàu leã döôùi chaân Toân giaû A-nan, roài ñöùng lui qua moät beân,

baïch Toân giaû A-nan: “Thöa Toân giaû, phaùp cuûa Theá Toân caàn ñöôïc hieåu nhö theá naøo? Cha cuûa con laø Phuù-lan-na91 tröôùc kia tu phaïm haïnh, lìa duïc, thanh tònh, khoâng ñeo höông hoa, xa lìa nhöõng thöù phaøm tuïc thoâ bæ92. Coøn chuù laø Leâ-sö-ñaït-ña93 khoâng tu phaïm haïnh nhöng oâng bieát ñuû. Caû hai ngöôøi ñeàu qua ñôøi, maø Theá Toân ñeàu kyù thuyeát hai ngöôøi sanh moät nôi, cuøng thoï sanh nhö nhau, ñôøi sau ñoàng ñaéc Tö-ñaø-haøm, sanh veà coõi trôøi Ñaâu-suaát, moät laàn trôû laïi theá gian, cöùu caùnh bieân teá cuûa khoå. “Taïi sao, thöa A-nan, ngöôøi tu phaïm haïnh vaø ngöôøi khoâng tu phaïm haïnh laïi cuøng sanh moät nôi, cuøng thoï sanh nhö nhau vaø ñôøi sau cuûa hoï cuõng gioáng nhau?” A-nan ñaùp: “Naøy coâ, haõy thoâi ñi! Coâ khoâng theå bieát ñöôïc caên taùnh sai bieät cuûa chuùng sanh theá gian. Nhö Lai taát bieát roõ caên tính öu, lieät cuûa chuùng sanh theá gian.” Noùi nhö vaäy xong, töø choã ngoài ñöùng daäy ra ñi. Toân giaû A-nan trôû veà tinh xaù, caát y baùt, röûa chaân, roài ñeán choã Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân, ñem nhöõng gì Öu- baø-di Loäc Truï noùi baïch heát leân Theá Toân. Theá Toân baûo Toân giaû A-nan: “Öu-baø-di Loäc Truï laøm sao coù theå bieát ñöôïc caên tính öu, lieät cuûa

89.

Paøli, A.10.75. Migasaølaø.

90.

Loäc Truï Öu-baø-di . Paøli: Migasaølaø upaøsikaø.

91.

Phuù-lan-na . Paøli: Puøraòa.

92.

Haùn: phaøm bæ . Paøli: AØraøcaørì virato methunaø gaømadhammaø, laø ngöôøi aån daät, soáng xa laùnh caùc phaùp daâm duïc thaáp heøn.

93.

Leâ-sö-ñaït-ña . Paøli: Isidatta.

chuùng sanh theá gian. A-nan, Nhö Lai taát bieát roõ caên taùnh öu, lieät cuûa chuùng sanh theá gian. Naøy A-nan, hoaëc94 coù moät ngöôøi phaïm giôùi95. Ngöôøi aáy khoâng bieát nhö thaät ñoái vôùi taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt. Nhöng söï phaïm giôùi maø ngöôøi aáy khôûi leân ñaõ dieät khoâng coøn, ñaõ chìm maát khoâng coøn, duïc heát khoâng coøn. Laïi coù moät ngöôøi phaïm giôùi, do bieát nhö thaät taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, söï phaïm giôùi maø ngöôøi aáy khôûi leân ñaõ dieät khoâng coøn, ñaõ chìm maát khoâng coøn, duïc heát khoâng coøn. Ñoái vôùi nhöõng ngöôøi naøy, so saùnh maø noùi raèng: ‘Ngöôøi naøy cuõng coù phaùp nhö vaäy, ngöôøi kia cuõng coù phaùp nhö vaäy, ôû ñaây caû hai phaûi cuøng sanh moät choã, ñoàng thoï sanh nhö nhau vaø ñôøi sau cuõng nhö nhau.’ Ngöôøi naøo so saùnh nhö vaäy, seõ khoå laâu daøi, khoâng nghóa, khoâng lôïi ích. “Naøy A-nan, ngöôøi phaïm giôùi kia, ñoái vôùi taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt maø khoâng bieát nhö thaät, nhöng söï phaïm giôùi maø ngöôøi aáy khôûi leân ñaõ dieät khoâng coøn, ñaõ chìm maát khoâng coøn, duïc heát khoâng coøn. Neân bieát ngöôøi naøy thoaùi ñoïa,

khoâng phaûi thaêng tieán. Ta noùi ngöôøi naøy thuoäc haïng thoaùi ñoïa. “A-nan, coù keû phaïm giôùi, do bieát nhö thaät taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, neân söï phaïm giôùi maø ngöôøi aáy khôûi leân ñaõ dieät khoâng coøn, ñaõ chìm maát khoâng coøn, duïc heát khoâng coøn; neân bieát ngöôøi naøy thaêng tieán chöù khoâng thoaùi ñoïa. Ta noùi ngöôøi naøy thuoäc haïng thaêng tieán. Neáu chaúng phaûi Nhö Lai thì ai coù theå bieát roõ söï giaùn caùch giöõa hai haïng ngöôøi naøy? “Cho neân, naøy A-nan, chôù neân so saùnh ngöôøi naøy vôùi ngöôøi kia maø thieân chaáp ngöôøi. Chôù so saùnh ngöôøi naøy vôùi ngöôøi kia gaây beänh ngöôøi. Chôù so saùnh ngöôøi naøy vôùi ngöôøi kia thì töï chieâu laáy tai haïi. Chæ coù Nhö Lai môùi bieát roõ ngöôøi naøy vôùi ngöôøi kia maø thoâi. “Nhö hai haïng ngöôøi phaïm giôùi, hai haïng ngöôøi trì giôùi cuõng vaäy. Ngöôøi kia khoâng bieát nhö thaät taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, nhöng söï trì giôùi maø ngöôøi aáy khôûi leân thì ñaõ dieät, khoâng coøn.

94.

Paøli: dasayime… puggalaø santo saövijjamaønaø lokasmim, coù möôøi haïng ngöôøi naøy hieän dieän trong theá gian.

95.

Phaïm giôùi . Paøli: dussìla, aùc giôùi.

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 41

“Hoaëc ngöôøi traïo cöû thaùo ñoäng96, khoâng bieát nhö thaät ñoái vôùi taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, nhöng söï traïo cöû cuûa ngöôøi aáy ñaõ dieät khoâng coøn. “Hoaëc ngöôøi kia saân haän, khoâng bieát nhö thaät ñoái vôùi taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, nhöng taâm saân haän cuûa hoï ñaõ dieät khoâng coøn. “Hoaëc ngöôøi khoå tham97, khoâng bieát nhö thaät ñoái vôùi taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, nhöng söï khoå tham cuûa hoï ñaõ dieät khoâng coøn.” OÂ ueá vaø thanh tònh, cuõng ñöôïc noùi nhö treân... cho ñeán “Chæ coù Nhö Lai môùi bieát roõ ngöôøi naøy vôùi ngöôøi kia maø thoâi.” “Naøy A-nan, Öu-baø-di Loäc Truï ngu si, trí keùm, neân ñoái vôùi vieäc thuyeát phaùp nhaát höôùng cuûa Nhö Lai taâm sanh hoà nghi. Theá naøo, A- nan, nhöõng gì Nhö Lai daïy coù phaûi laø hai höôùng khoâng?” A-nan baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, khoâng!” Phaät baûo A-nan: “Laønh thay! Laønh thay! Nhö Lai noùi phaùp neáu laø hai thì ñieàu naøy khoâng theå coù. Naøy A-nan, neáu Phuù-lan-na trì giôùi, Leâ-sö-ñaït-ña cuõng laø ngöôøi trì giôùi, maø choã thoï sanh, laø ñieàu Phuù-lan-na khoâng theå bieát ñöôïc, raèng Leâ-sö-ñaït-ña sanh nôi naøo, thoï sanh theá naøo, ñôøi sau theá naøo? Neáu Leâ-sö-ñaït-ña thaønh töïu trí tueä vaø Phuù-lan-na cuõng thaønh töïu trí tueä naøy, thì Leâ-sö-ñaït-ña cuõng khoâng theå bieát Phuù-lan-na seõ sanh nôi naøo, thoï sanh theá naøo, ñôøi sau theá naøo? A-nan, Phuù-lan-na trì giôùi hôn, coøn Leâ-sö-ñaït-ña trí tueä hôn, neáu caû hai maïng chung, thì Ta noùi hai ngöôøi cuøng sanh moät nôi, cuøng thoï sanh nhö nhau, ñôøi sau cuøng ñaéc Tö-ñaø-haøm, sanh leân coõi trôøi Ñaâu-suaát, chæ moät laàn sanh trôû laïi nôi naøy cöùu caùnh bieân teá cuûa khoå. “Giöõa hai ngöôøi naøy neáu chaúng phaûi Nhö Lai, thì ai coù theå bieát ñöôïc? Cho neân A-nan, chôù neân so saùnh ngöôøi naøy vôùi ngöôøi kia. Neáu so saùnh ngöôøi naøy vôùi ngöôøi kia thì töï sanh toån giaûm. Chæ

coù Nhö Lai môùi coù theå bieát roõ ngöôøi.” Phaät noùi kinh naøy xong, Toân giaû A-nan nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

96.

Haùn: traïo ñoäng , hay traïo cöû. Paøli: uddhata.

97.

Khoå tham . Paøli: tibbaraøgo, ham muoán raát kòch lieät.

M

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 43

KINH 991. LOÄC TRUÙ (2)98 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät haï an cö taïi aáp Löu-lôïi99 trong thaønh Di hoï Thích. Baáy giôø coù Tyø-kheo haï an cö trong vöôøn Caáp coâ ñoïâc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Saùng sôùm Tyø-kheo kia ñaép y, oâm baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc, laàn löôït ñi ñeán nhaø Öu-baø-di Loäc Truï. Öu-ba-di Loïâc Truï töø xa troâng thaáy Tyø-kheo voäi vaøng söûa soaïn choã ngoài roài môøi Tyø- kheo an toïa. Noùi gioáng nhö kinh A-nan ôû tröôùc. Baáy giôø, Tyø-kheo aáy noùi vôùi Öu-baø-di Loäc Truï: “Naøy coâ, haõy thoâi ñi! Coâ laøm sao bieát ñöôïc caên tính öu, lieät cuûa chuùng sanh. Naøy coâ, chæ coù Nhö Lai môùi coù theå bieát ñöôïc caên tính öu, lieät cuûa chuùng sanh. Noùi nhö vaäy xong Tyø-kheo lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ra veà. Tyø-kheo kia sau ba thaùng haï an cö, may y xong, ñaép y mang baùt ñi ñeán aáp Löu-lôïi, thaønh Di cuûa hoï Thích, caát y baùt, röûa chaân xong, Tyø-kheo ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân, ñem nhöõng lôøi ñaøm luaän giöõa Tyø-kheo cuøng Öu-baø-di Loäc Truï trình heát leân Theá Toân. Phaät baûo Tyø-kheo: “Öu-baø-di Loäc Truï laøm sao coù theå bieát ñöôïc caên tính öu, lieät cuûa chuùng sanh theá gian. Chæ coù Nhö Lai môùi coù theå bieát roõ caên tính hôn keùm cuûa chuùng sanh ôû theá gian thoâi. “Keû chaúng lìa saân haän, kieâu maïn, coù khi khôûi phaùp tham, khoâng laõnh thoï phaùp, khoâng hoïc hoûi ña vaên, ôû nôi phaùp khoâng ñieàu phuïc kieán chaáp, khoâng theå haèng thôøi khôûi taâm giaûi thoaùt. “Naøy Tyø-kheo, laïi coù moät ngöôøi khoâng lìa saân haän, kieâu maïn, coù khi khôûi phaùp tham, nhöng ngöôøi aáy nghe phaùp, tu hoïc ña vaên, ñoái vôùi kieán chaáp kheùo ñieàu phuïc, haèng thôøi coù theå khôûi taâm phaùp giaûi thoaùt. Neáu suy xeùt veà chuùng, raèng: ‘Ngöôøi naøy coù phaùp nhö vaäy, ngöôøi kia coù phaùp nhö vaäy, thì ôû ñaây hoï cuøng ñi ñeán moät choã, cuøng thoï sanh nhö nhau vaø ñôøi sau nhö nhau.’ Ngöôøi naøo so saùnh nhö vaäy,

98.

Paøli, A. 6.44. Migasaølaø.

99.

Thích thò Di thaønh Löu-lôïi aáp .

thöôøng chòu khoå, khoâng nghóa, khoâng lôïi ích. “Naøy Tyø-kheo, laïi coù ngöôøi khoâng lìa saân haän, kieâu maïn, luoân khôûi phaùp tham, khoâng laõnh thoï phaùp, khoâng hoïc hoûi ña vaên, ôû nôi phaùp khoâng ñieàu phuïc kieán chaáp, khoâng theå

haèng thôøi khôûi taâm giaûi thoaùt, Ta noùi ngöôøi naøy laø keû heïp hoøi nhoû moïn, thaáp keùm. “Naøy Tyø-kheo, laïi coù ngöôøi khoâng lìa saân haän, kieâu maïn, luoân khôûi phaùp tham, nhöng ngöôøi aáy nghe phaùp, tu hoïc ña vaên, ñoái vôùi kieán chaáp kheùo ñieàu phuïc, haèng thôøi coù theå khôûi taâm phaùp giaûi thoaùt, Ta noùi ngöôøi naøy laø thaéng dieäu baäc nhaát. “Giöõa hai ngöôøi naøy, neáu chaúng phaûi töï Nhö Lai, thì ai coù theå phaân bieät, bieát roõ. Cho neân, naøy Tyø-kheo, chôù neân so saùnh ngöôøi naøy vôùi ngöôøi kia... cho ñeán Nhö Lai môùi coù theå bieát caên tính öu, lieät. “Naøy Tyø-kheo, laïi coù ngöôøi khoâng lìa saân, maïn, luùc naøo cuõng khôûi aùc haønh nôi mieäng...” Coøn laïi, noùi nhö treân ñaõ noùi. “Laïi nöõa, coù ngöôøi hieàn thieän, an vui, cuøng soáng vui thích minh trí, ngöôøi tu phaïm haïnh thích ôû chung, nhöng ngöôøi kia chaúng thích nghe phaùp... cho ñeán luùc naøo cuõng khoâng ñöôïc taâm giaûi thoaùt, neân bieát ngöôøi naøy truï nôi ñaát hieàn thieän, maø khoâng theå thaêng tieán. Choã ñaát hieàn thieän ñoù laø coõi trôøi, ngöôøi. “Laïi nöõa, coù ngöôøi caên tính hieàn thieän, cuøng ôû chung, ñöôïc an vui, öa thích phaïm haïnh, laáy laøm baïn höõu, öa nghe chaùnh phaùp, hoïc taäp, ña vaên, kheùo ñieàu phuïc kieán chaáp, luùc naøo cuõng ñöôïc taâm phaùp giaûi thoaùt, neân bieát ngöôøi naøy ôû choã hieàn thieän, coù theå thaêng tieán, neân bieát ngöôøi naøy coù ñuû khaû naêng vaøo doøng Chaùnh phaùp, coù choã kham naêng. “Giöõa hai ngöôøi naøy, neáu chaúng phaûi töï Nhö Lai, thì ai coù theå phaân bieät, bieát roõ? Cho neân, Tyø-kheo, chôù neân so saùnh ngöôøi naøy vôùi ngöôøi kia. Neáu so saùnh ngöôøi naøy vôùi ngöôøi kia thì seõ chuoác laáy tai haïi, chæ coù Nhö Lai môùi coù theå bieát roõ ngöôøi maø thoâi. “Naøy Tyø-kheo, Öu-baø-di Loäc Truï vì ngu si, trí keùm...” Noùi nhö kinh treân. Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. M

SOÁ 99 – KINH TAÏP A-HAØM - Quyeån 35 45

KINH 992. PHÖÔÙC ÑIEÀN100 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø gia chuû Caáp Coâ Ñoäc ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, theá gian coù bao nhieâu loaïi ruoäng phöôùc?” Phaät baûo gia chuû: “Theá gian coù hai loaïi ruoäng phöôùc. Nhöõng gì laø hai? Ñoù laø höõu hoïc cuøng voâ hoïc.” Vaø noùi keä: Ñôøi coù Hoïc, Voâ hoïc, Ñaïi hoäi thöôøng kính thænh; Taâm ngay thaúng chaân thaät, Thaân, mieäng cuõng nhö vaäy. Ñoù laø ruoäng phöôùc toát, Ngöôøi thí ñöôïc quaû lôùn. Phaät noùi kinh naøy xong, gia chuû Caáp Coâ Ñoäc nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

100. Paøli, A.2.4.4. Dakkhiòeyyaø. Bieät dòch, N026(127).

TAÏP A-HAØM QUYEÅN 36

KINH 993. TAÙN THÖÔÏNG TOÏA1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù caùc Thöôïng toïa Tyø-kheo, soáng y chæ beân caïnh Phaät nhö Toân giaû A-nhaõ

Kieàu-traàn-nhö, Toân giaû Ma-ha Ca-dieáp, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Toân giaû Ma-ha Muïc-kieàn-lieân, Toân giaû A-na-luaät-ñaø, Toân giaû Nhò Thaäp ÖÙc Nhó, Toân giaû Ñaø-la-phieâu Ma-la Töû, Toân giaû Baø- na-ca-baø-sa, Toân giaû Da-xaù-xaù-la-ca-tyø-ha-lôïi, Toân giaû Phuù-löu-na, Toân giaû Phaân-ñaø-ñaøn-ni-ca. Nhö caùc Thöôïng toïa naøy, caùc Thöôïng toïa Tyø-kheo khaùc cuõng soáng y chæ ôû beân Phaät. Luùc ñoù Toân giaû Baø-kyø-xaù2 ñang ôû taïi giaûng ñöôøng Loäc töû maãu trong vöôøn phía Ñoâng, nöôùc Xaù-veä. Toân giaû Baø-kyø-xaù töï nghó: "Hoâm nay Theá Toân ñang truù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä cuøng vôùi caùc Thöôïng toïa Tyø-kheo soáng y chæ beân caïnh Phaät. Nay ta neân ñi ñeán choã Theá Toân, noùi keä khen ngôïi töøng Thöôïng toïa Tyø-kheo moät." Suy nghó nhö vaäy xong, Baø-kyø-xaù lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng lui qua moät beân, noùi keä: Tyø-kheo Toái thöôïng toïa, Ñaõ ñoaïn caùc tham duïc; Vöôït khoûi caùc theá gian, Taát caû moïi tích tuï; Trí saâu, ít noùi naêng, Doõng maõnh sieâng phöông tieän; Ñaïo ñöùc saïch saùng ngôøi:

1. AÁn Thuaän, "Tuïng vii. Taùm chuùng, Töông öng 24. Baø-kyø-xaù". Goàm möôøi saùu kinh, Ñaïi Chaùnh, quyeån 45 (nöûa sau), kinh 1208-1221; quyeån 36, hai kinh ñaàu, 993- 994. Quoác Dòch, quyeån 40, "8. Töông öng Baø-kyø-xaù", phaåm 2, tieáp theo. AÁn Thuaän, "24, Töông öng Baø-kyø-xaù" tieáp theo, kinh 15. Phaät Quang, quyeån 46, kinh 1206. Töông ñöông Paøli, khoâng thaáy. Bieät dòch, N0100(256). 2. Baø-kyø-xaù . Paøli: Vaígìsa, bieän taøi ñeä nhaát.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Con nay cuùi ñaàu laïy.
Ñaáng haøng phuïc ma oaùn,
Xa lìa nôi ñaùm ñoâng;
Khoâng bò naêm duïc troùi,
Thöôøng ôû nôi vaéng laëng;
Roãng suoát, ít ham muoán:
Con nay cuùi ñaàu laïy.
Thaéng toäc Giaù-la-dieân,
Thieàn tö khoâng phoùng daät,
Noäi taâm vui chaùnh thoï,
Trong saïch lìa buïi nhô,
Tueä bieän hieån nghóa saâu:
Cho neân con cuùi laïy.
Ñaáng ñaït Thaàn thoâng tueä,
Vöôït qua söùc thaàn thoâng;
Trong saùu thöù thaàn thoâng,
Töï taïi khoâng sôï haõi;
Laø thaàn thoâng toái thaéng:
Cho neân con cuùi laïy.

Chuùng sanh nôi naêm ñöôøng,
Cho ñeán coõi Phaïm theá;
Trôøi, ngöôøi töôûng öu lieät,
Trong ñaïi thieân theá giôùi;
Maét tònh thieân thaáy heát:
Cho neân con cuùi laïy.
Söùc phöông tieän tinh caàn,
Ñoaïn tröø taäp khôûi aùi;
Xeù toaïc löôùi sanh töû,
Taâm thöôøng vui Chaùnh phaùp;
Lìa caùc töôûng hy voïng,
Vöôït qua bôø beân kia;
Trong saïch, khoâng buïi nhô:
Cho neân con cuùi laïy.
Thoaùt haún moïi sôï haõi,
Lìa taøi vaät, khoâng dính;
Bieát ñuû, khoâng nghi hoaëc,
Haøng phuïc giaëc ma oaùn;
Quaùn nieäm thaân thanh tònh:
Cho neân con cuùi laïy.
Khoâng coù caùc theá gian,
Röøng gai goùc phieàn naõo;
Tröø haún keát phöôïc söû,
Döùt nhaân duyeân ba coõi;
Tinh luyeän dieät caùc caáu,
Roát cuøng saùng hieän baøy;
Nôi röøng lìa khoûi röøng:
Cho neân con cuùi laïy.
Döùt giaû traù, si, nhueá,
Ñieàu phuïc caùc aùi hyû;
Ra khoûi moïi kieán xöù,
Khoâng cöûa nhaø nöông töïa;
Thanh tònh khoâng veát nhô:
Cho neân con cuùi laïy.
Taâm kia chuyeån töï taïi,
Kieân coá khoâng khuynh ñoäng;
Trí tueä ñaïi ñöùc löïc,
Khuaát phuïc ma khoù phuïc;
Ñoaïn tröø keát voâ minh:

Cho neân con cuùi laïy.
Ñaïi nhaân xa toái taêm,
Ñaáng Maâu-ni vaéng laëng,
Chaùnh phaùp lìa loãi nhô,
AÙnh saùng töï hieän chieáu,
Soi khaép moïi theá giôùi,
Cho neân goïi laø Phaät.
Ñòa thaàn, hö khoâng thieân,
Thieân töû Tam thaäp tam;
AÙnh saùng aét bò che,
Cho neân goïi laø Phaät.
Qua bôø sanh töû höõu,
LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Sieâu vieät vöôït moïi loaøi; Meàm moûng kheùo ñieàu phuïc, Chaùnh giaùc ñeä nhaát giaùc; Ñoaïn taän moïi keát phöôïc, Haøng phuïc caùc ngoaïi ñaïo; Ñaäp tan boïn ma oaùn, Ñaéc Voâ thöôïng Chaùnh giaùc; Lìa traàn dieät caùc caáu: Cho neân con cuùi laïy. Khi Toân giaû Baø-kyø-xaù noùi keä khen ngôïi, caùc Tyø-kheo laéng nghe nhöõng lôøi naøy, taát caû ñeàu hoan hyû. M KINH 994. BAØ-KYØ-XAÙ TAÙN PHAÄT3 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Toân giaû Baø-kyø-xaù ñang ôû taïi giaûng ñöôøng Loäc töû maãu trong vöôøn phía Ñoâng, nöôùc Xaù-veä, bò beänh naëng nguy khoán. Toân giaû Phuù-laân-ni laø ngöôøi chaêm soùc beänh nhaân, cung caáp cuùng döôøng. Khi aáy Toân giaû Baø-kyø-xaù noùi vôùi Toân giaû Phuù-laân-ni: “Thaày haõy ñeán choã Theá Toân, chuyeån lôøi toâi baïch Theá Toân raèng: ‘Toân giaû Baø-kyø-xaù ñaûnh leã döôùi chaân Theá Toân, kính thaêm hoûi Theá Toân ít beänh, ít naõo vaø soáng khinh lôïi, an vui chaêng?’ Laïi noùi tieáp: ‘Toân giaû Baø-kyø-xaù ôû taïi giaûng ñöôøng Loäc töû maãu trong vöôøn phía Ñoâng, ñang bò beänh naëng nguy khoán, muoán ñöôïc gaëp Theá Toân, nhöng khoâng ñuû söùc ñeå ñeán choã Phaät. Laønh thay! Theá Toân! Xin Ngaøi môû loøng thöông xoùt ñeán choã cuûa Baø-kyø-xaù ôû giaûng ñöôøng Loäc töû maãu taïi vöôøn phía Ñoâng’.” Luùc aáy, Toân giaû Phuù-laân-ni nhaän lôøi ñi ñeán Theá Toân. Sau khi ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài lui qua moät beân thöa: “Toân giaû Baø-kyø-xaù ôû giaûng ñöôøng Loäc töû maãu trong vöôøn phía

3. Bieät dòch, N0100(257).

Ñoâng bò beänh naëng nguy khoán, muoán ñöôïc gaëp Theá Toân nhöng khoâng ñuû söùc ñi ñeán dieän kieán Ngaøi. Laønh thay! Theá Toân! Xin Ngaøi vì thöông xoùt ñeán choã Toân giaû Baø-kyø-xaù ôû giaûng ñöôøng Loäc töû maãu trong vöôøn phía Ñoâng.” Baáy giôø, Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Toân giaû Phuù-laân-ni bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi, lieàn töø choã ngoài ñöùng leân ñaûnh leã döôùi chaân Phaät roài ñi.

Chieàu hoâm aáy sau khi töø thieàn tònh daäy, Theá Toân ñeán Toân giaû Baø-kyø-xaù. Toân giaû Baø-kyø-xaù töø xa troâng thaáy Theá Toân, muoán vòn giöôøng maø ñöùng daäy. Baáy giôø, Theá Toân thaáy Toân giaû Baø-kyø-xaù töïa giöôøng muoán göôïng daäy, lieàn baûo: "Baø-kyø-xaù chôù neân khinh ñoäng." Theá Toân lieàn ngoài xuoáng hoûi Toân giaû Baø-kyø-xaù: "Nhöõng beänh khoå cuûa oâng coù bình hoøa, deã chòu ñöïng khoâng? Söï ñau nhöùc nôi thaân taêng hay giaûm." Noùi ñaày ñuû nhö kinh Dieäm-ma-ca ôû tröôùc... cho ñeán "... nhöõng beänh khoå cuûa con coù caûm giaùc caøng taêng theâm chöù khoâng thuyeân giaûm." Phaät baûo Baø-kyø-xaù: "Baây giôø Ta hoûi oâng, tuøy yù maø traû lôøi Ta. OÂng ñaõ ñöôïc taâm khoâng nhieãm, khoâng ñaém, khoâng nhô, giaûi thoaùt, lìa caùc ñieân ñaûo, phaûi khoâng?" Baø-kyø-xaù baïch Phaät: "Taâm con khoâng nhieãm, khoâng ñaém, khoâng nhô, giaûi thoaùt, lìa caùc ñieân ñaûo." Phaät baûo Baø-kyø-xaù: "Laøm sao oâng coù ñöôïc taâm khoâng nhieãm, khoâng ñaém, khoâng nhô, giaûi thoaùt, lìa caùc ñieân ñaûo?" Baø-kyø-xaù baïch Phaät: "Con ñoái vôùi saéc quaù khöù ñöôïc nhaän thöùc bôûi maét, taâm khoâng luyeán tieác, ñoái vôùi saéc vò lai, khoâng mô töôûng, ñoái vôùi saéc hieän taïi khoâng ñaém nhieãm. Con ôû nôi saéc quaù khöù, vò lai, hieän taïi ñöôïc nhaän thöùc bôûi maét, ñaõ döùt saïch nieäm tham duïc, aùi laïc, voâ duïc, dieät taän, tòch dieät, tòch tónh, vieãn ly, giaûi thoaùt. Taâm ñaõ giaûi thoaùt, cho neân khoâng nhieãm, khoâng ñaém, khoâng nhô, lìa caùc ñieân ñaûo, an truï chaùnh thoï. Cuõng vaäy, vôùi nhó, tyû, thieät, thaân, yù. Ñoái vôùi phaùp quaù khöù ñöôïc nhaän

thöùc bôûi yù, taâm khoâng luyeán tieác, ñoái vôùi saéc vò lai, khoâng mô töôûng, ñoái vôùi saéc hieän taïi khoâng ñaém nhieãm. Trong phaùp quaù khöù, vò lai, hieän taïi, nieäm tham duïc, nieäm aùi laïc khoâng coøn nöõa, voâ duïc, dieät taän, tòch dieät, tòch tónh, vieãn ly, giaûi thoaùt. Taâm ñaõ giaûi thoaùt, cho neân khoâng nhieãm, khoâng ñaém, khoâng nhô, lìa caùc ñieân ñaûo, an truï chaùnh thoï. Xin
Ñöùc Theá Toân hoâm nay ban cho con ñieàu lôïi ích toái haäu, nghe con noùi keä."
Phaät baûo Baø-kyø-xaù:
"Neân bieát ñuùng luùc."
Toân giaû Baø-kyø-xaù ngoài ngay ngaén, buoäc nieäm ôû tröôùc vaø noùi keä:
Nay con ôû tröôùc Phaät,
Cuùi ñaàu cung kính laïy.
Ñoái vôùi taát caû phaùp,
Thaûy ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt.
Kheùo hieåu caùc töôùng phaùp,
Tin saâu, vui Chaùnh phaùp.
Theá Toân, Ñaúng Chaùnh Giaùc,
Theá Toân laø Ñaïi Sö.
Theá Toân haøng ma oaùn,
Theá Toân Ñaïi Maâu-ni;

Dieät tröø taát caû söû,
Töï ñoä caùc loaøi sanh.
Theá Toân ñoái theá gian,
Giaùc tri taát caû phaùp.
Theá gian aét khoâng coù
Ai bieát phaùp hôn Phaät.
ÔÛ trong coõi Thieân, Nhaân,
Cuõng khoâng ai baèng Phaät.
Cho neân hoâm nay con,
Leã baäc Ñaïi tinh taán,
Cuùi ñaàu leã Thöôïng só,
Leã ñaáng Ñaïi tinh taán,
Ñaõ nhoå gai aùi duïc.
Hoâm nay giôø phuùt cuoái,
Con ñöôïc thaáy Theá Toân.
Cuùi leã ñaáng Nhaät chuûng,
Ñeâm nay Baùt-nieát-baøn.
Chaùnh trí buoäc chaùnh nieäm,
Ñoái thaân hö hoaïi naøy;
Caùc dö löïc coøn laïi,
Töø ñeâm nay dieät haún.
Ba coõi khoâng coøn nhieãm,
Vaøo Voâ dö Nieát-baøn.
Caûm thoï khoå vaø vui,
Cuõng khoâng khoå khoâng vui;
Töø nhaân duyeân xuùc sanh,
Hoâm nay aét ñoaïn taän.
Khoå thoï vaø laïc thoï,
Cuõng khoâng khoå khoâng vui;
Töø nhaân duyeân xuùc sanh,
Hoâm nay ñeàu bieán tri.
Hoaëc beân trong, beân ngoaøi,
Caùc caûm thoï khoå vui;
Ñoái thoï khoâng choã ñaém,
Chaùnh trí chaùnh buoäc taâm;
Ban ñaàu, giöõa, sau cuøng,
Caùc tuï khoâng chöôùng ngaïi.
Caùc tuï ñaõ ñoaïn roài,
Bieát roõ aùi khoâng coøn.

Ngöôøi thaáy roõ chaân thaät,
Noùi chín möôi moát kieáp;
Trong ba kieáp khoâng troáng,
Coù ñaáng Ñaïi Tieân nhaân.
Coõi khoâng khoâng nôi töïa,
Chæ sôï kieáp khuûng boá.
Neân bieát Ñaïi Tieân nhaân,
Laïi xuaát hieän theá gian,
An uûi caùc trôøi, ngöôøi,
Môû maét, lìa buïi môø;
Thöùc tænh caùc chuùng sanh,
LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Cho bieát moïi thöù khoå:
Khoå khoå vaø khoå taäp,
Tòch dieät, vöôït qua khoå;
Baùt Thaùnh ñaïo Hieàn thaùnh,
An oån ñeán Nieát-baøn.
Ñieàu theá gian khoù ñöôïc,
Hieän tieàn taát ñaõ ñöôïc;
Ñôøi naøy, ñöôïc thaân ngöôøi,
Chaùnh phaùp ñöôïc dieãn noùi.
Theo nhöõng gì mình muoán,
Lìa caáu caàu thanh tònh;
Chuyeân tu töï lôïi mình,
Chôù khieán roãng khoâng quaû.
Luoáng khoâng thôøi sanh lo,
Gaàn nôi ñòa nguïc khoå.
Ñoái Chaùnh phaùp ñöôïc noùi,
Khoâng thích, khoâng muoán nhaän;
Seõ ôû laâu sanh töû,
Bao giôø döùt luaân hoài!
Tröôøng kyø oâm öu naõo,
Nhö ngöôøi buoân maát cuûa.
Nay con ñuû moïi toát,
Khoâng coøn sanh, giaø, cheát.
Luaân hoài ñaõ chaám döùt,
Khoâng coøn sanh laïi nöõa.
Doøng nöôùc soâng aùi, thöùc,
Töø nay taát caïn khoâ.

Ñaõ nhoå coäi reã uaån,
Khoen xích khoâng tieáp noái.
Cuùng döôøng Ñaïi Sö xong,
Vieäc laøm ñaõ hoaøn taát,
Gaùnh naëng ñaõ buoâng xuoáng,
Höõu löu ñaõ ñoaïn xong;
Khoâng coøn thích thoï sanh,
Khoâng coøn töû ñaùng gheùt;
Chaùnh trí, chaùnh buoäc nieäm,
Chæ chôø phuùt cuoái cuøng.
Long töôïng nhôù röøng hoang,
Saùu möôi thuù huøng maïnh,
Moät mai thoaùt goâng xieàng,
Thong dong trong röøng nuùi.
Baø-kyø-xaù cuõng vaäy,
Mieäng Ñaïi Sö sanh con;
Chaùn boû lìa ñoà chuùng,
Chaùnh nieäm chôø thôøi ñeán.
Nay noùi vôùi moïi ngöôøi,
Nhöõng ai ñeán tuï hoäi;
Nghe keä Ta sau cuøng,
Nghóa chuùng ñöôïc lôïi ích.
Coù sanh aét coù dieät,
Caùc haønh ñeàu voâ thöôøng.
Phaùp choùng sanh, choùng töû,
Naøo ñaùng nöông caäy laâu.
Neân phaûi coù chí maïnh,
Tinh caàn caàu phöông tieän;
Quaùn saùt coù sôï haõi,
Tuøy thuaän ñaïo Maâu-ni,
Mau heát khoå aám naøy,
Chôù taêng theâm luaân chuyeån.
Ñöùa con töø mieäng Phaät,
Khen noùi keä naøy xong;
Xin töø bieät ñaïi chuùng,
Baø-kyø-xaù Nieát-baøn.
Vì taám loøng töø bi,
Noùi keä voâ thöôïng naøy;
Toân giaû Baø-kyø-xaù,

Con sanh töø phaùp Phaät.
Do ruõ loøng bi maãn,
Noùi keä Voâ thöôïng naøy;
Sau ñoù Baùt-nieát-baøn,
LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Taát caû neân kính leã.4 M

4. Töông öng Baø-kyø-xaù seõ ñöôïc tieáp noái nôi quyeån 45 (nöûa sau), kinh 1028-1221.

KINH 995. A-LUYEÄN-NHAÕ5
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;
aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø. Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Tyø-kheo A-luyeän-nhaõ6,
An truï nôi vaéng veû7,
Laëng leõ tu phaïm haïnh,
AÂn chæ moät laàn ngoài8,
Do vì nhaân duyeân gì,
Nhan saéc ñöôïc töôi saùng?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Vôùi quaù khöù khoâng lo,
Vò lai khoâng mô thích;
Hieän taïi tuøy choã ñöôïc,
Chaùnh trí buoäc giöõ nieäm.
AÂn uoáng luoân buoäc nieäm,
Nhan saéc thöôøng töôi saùng.
Taâm, töôûng ruoãi vò lai,
Buoàn tieác theo quaù khöù;
Löûa ngu si töï naáu,
Nhö möa ñaù cheát coû.
5. AÁn Thuaän, “25. Töông öng chö Thieân”, moät traêm leû taùm kinh: 1324-1431, töông ñöông Ñaïi Chaùnh, kinh 995-1022 (quyeån 36), 576-603 (quyeån 22), 1267-1318 (quyeån 48). Töông ñöông Paøli, S.1. Devataø-saöyutta. Quoác Dòch, phaåm 1, goàm chín kinh, Ñaïi Chaùnh kinh 995-1003. Paøli, S.1.1.10. Araóóe. Bieät dòch, N0100(132). 6. A-luyeän-nhaõ . Paøli: araóóaka, vò (Tyø-kheo) soáng trong röøng. Moät trong möôøi hai haïnh ñaàu ñaø. 7. Haùn: khoâng nhaøn xöù . Paøli: araóóe, choã röøng vaéng. 8. Nhaát toïa thöïc , chæ söï aên moät ngaøy moät laàn duy nhaát

tröôùc giôø ngoï. Moät trong möôøi hai haïnh ñaàu ñaø. Paøli: ekabhattaö = ekaøsanabhatta.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M

KINH 996. KIEÂU MAÏN9 Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø. Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät: Khoâng kheùo ñieàu phuïc taâm, Khôûi duïc voïng kieâu maïn10; Chöa töøng tu tòch maëc, Cuõng chaúng vaøo chaùnh thoï11. ÔÛ röøng maø phoùng daät, Khoâng qua ñeán bôø kia12. Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:

9. Paøli, S.1.9. Maønakaøma. Bieät dòch, N0100(133). 10. Haùn: baát duïc khôûi kieâu maïn, thieän töï ñieàu kyø taâm , ; cuù phaùp ñaûo trang. Xeùt noäi
dung vaø ñoái chieáu Paøli, saép xeáp laïi tröôùc khi dòch. Tham khaûo Paøli: na maønakaømassa damo idhatthi, ôû ñaây, duïc kieâu maïn khoâng ñöôïc cheá ngöï. 11. Paøli: na monam atthi asamaøhitassa, khoâng coù Maâu-ni (tòch maëc) ñoái vôùi taâm khoâng ñònh tónh. 12. Paøli: na maccudheyyassa tareyya paøran’ ti, khoâng theå vöôït qua beân kia caûnh giôùi töû thaàn.

Ñaõ lìa nôi kieâu maïn,
Taâm thöôøng vaøo chaùnh ñònh;
Trí saùng kheùo phaân bieät,
Giaûi thoaùt taát caû phöôïc.
Moät mình nôi röøng vaéng,
Taâm naøy khoâng phoùng daät;
Nhanh choùng vöôït qua bôø
Keû thuø töû ma kia.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,

Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 997. COÂNG ÑÖÙC TAÊNG TRÖÔÛNG13
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;
aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.
Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Laøm sao ñöôïc ngaøy ñeâm,
Coâng ñöùc luoân taêng tröôûng?
Laøm sao sanh coõi trôøi?
Xin Ngaøi giaûi noùi roõ.
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Troàng vöôøn caây aên quaû,
Röøng caây cho boùng maùt;
13. Paøli, S.1.47. Vanaropa. Bieät dòch, N0100(134).

Caàu, thuyeàn duøng qua soâng,
Taïo ra nhaø phöôùc ñöùc;
Ñaøo gieáng giuùp ñôõ khaùt,
Khaùch xaù giuùp löõ haønh;
Nhöõng coâng ñöùc nhö vaäy,
Ngaøy ñeâm thöôøng taêng tröôûng.
Giôùi ñaày ñuû nhö phaùp,
Nhôø ñoù sanh coõi trôøi.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 998. CHO GÌ ÑÖÔÏC SÖÙC LÔÙN14
Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;
aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.
Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Thí gì ñöôïc söùc lôùn?
Thí gì ñöôïc dieäu saéc?
Thí gì ñöôïc an vui?
Thí gì ñöôïc maét saùng?
Tu taäp nhöõng thí naøo,
Goïi laø nhaát thieát thí?
Nay xin hoûi Theá Toân,
Xin Ngaøi phaân bieät noùi.
14. Paøli, S.1.42. Kiödada. Bieät dòch, N0100(235).

Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Thí aên ñöôïc söùc lôùn,
Thí y ñöôïc dieäu saéc;
Thí xe ñöôïc an vui,
Thí ñeøn ñöôïc maét saùng;
Löõ quaùn ñeå tieáp khaùch15,
Goïi laø nhaát thieát thí.
Ñem phaùp ñeå daïy ngöôøi,
Ñoù laø thí cam loä16.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 999. HOAN HYÛ17
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû teân laø Taát-beà-leâ18, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø. Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä: Chö Thieân vaø ngöôøi ñôøi, Ñeàu öa thích thöùc aên;

15.
Paøli: upassaya, phoøng xaù, hay phoøng troï.
16.
Paøli: amataö dado, cho söï baát töû.
17.
Paøli, S.1.43. Anna (thöïc); S.2.23. Serì.
18.
Taát-beà-leâ . Paøli: Serì devaputto.
LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Vaäy coù caùc theá gian,
Phöôùc laïc töï theo chaêng19?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Tònh tín taâm hueä thí,
Ñôøi naøy vaø ñôøi sau
Theo choã ngöôøi naøy ñeán,
Phöôùc baùo theo nhö boùng.
Cho neân boû keo kieät,
Haønh hueä thí khoâng nhô;
Thí roài, taâm hoan hyû,
Ñôøi naøy ñôøi khaùc nhaän.
Thieân töû Taát-beà-leâ naøy baïch Phaät:
“Laï thay! Theá Toân kheùo noùi nghóa treân:
Tònh tín taâm hueä thí,
Ñôøi naøy vaø ñôøi sau;
Theo choã ngöôøi naøy ñeán,
Phöôùc baùo theo nhö boùng;
Cho neân boû keo kieät,
Haønh hueä thí khoâng nhô;
Thí roài taâm hoan hyû,
Ñôøi naøy ñôøi khaùc nhaän.
Thieân töû Taát-beà-leâ baïch Phaät:
“Baïch Theá Toân, con töï bieát thôøi quaù khöù, ñaõ töøng laøm quoác vöông teân Taát-beà-leâ, boá thí, laøm phöôùc khaép caû boán cöûa thaønh. Vaø ôû trong thaønh kia coù boán giao loä, ôû nôi ñoù cuõng boá thí laøm phöôùc.
“Luùc aáy ñeä nhaát phu nhaân ñeán noùi vôùi con: ‘Ñaïi vöông laøm phöôùc ñöùc lôùn, maø toâi khoâng coù söùc ñeå tu caùc phöôùc nghieäp.’
“Khi ñoù, con noùi: ‘Ngoaøi cöûa thaønh phía Ñoâng, boá thí, laøm phöôùc, vieäc ñoù ñeàu thuoäc veà phu nhaân.’

“Caùc vöông töû cuõng ñeán taâu vôùi con: ‘Ñaïi vöông laøm nhieàu coâng ñöùc, phu nhaân cuõng vaäy. Maø chuùng con khoâng coù söùc ñeå laøm

19. Paøli: atha ko naøma so yakkho, yaö annaö naøbhinandatì ti, coù Daï-xoa teân gì maø khoâng öa thích ñoà aên?

caùc phöôùc nghieäp. Nay chuùng con xin ñöôïc nöông vaøo Ñaïi vöông laøm chuùt coâng ñöùc.’ “Khi ñoù, con ñaùp: ‘Ngoaøi cöûa thaønh phía Nam, boá thí, laøm phöôùc, vieäc ñoù ñeàu thuoäc veà caùc con.’ “Baáy giôø coù quan ñaïi thaàn laïi ñeán taâu vôùi con: ‘Ngaøy nay Ñaïi vöông, phu nhaân, cuøng vöông töû laøm nhieàu coâng ñöùc. Coøn haï thaàn khoâng coù söùc laøm caùc phöôùc nghieäp, xin nöông vaøo Ñaïi vöông laøm chuùt coâng ñöùc.’ “Khi ñoù, con baûo: ‘Ngoaøi cöûa thaønh phía Taây, boá thí laøm phöôùc, vieäc ñoù ñeàu thuoäc veà caùc oâng.’ “Baáy giôø, caùc töôùng só laïi ñeán taâu vôùi con: ‘Ngaøy nay Ñaïi vöông, laøm nhieàu coâng ñöùc, phu nhaân, vöông töû vaø caùc ñaïi thaàn ñeàu cuøng laøm, chæ coù chuùng haï thaàn khoâng coù söùc ñeå laøm phöôùc nghieäp, xin nöông vaøo Ñaïi vöông ñeå laøm.’ “Khi ñoù, con ñaùp: ‘Ngoaøi cöûa thaønh phía Baéc, boá thí laøm phöôùc, vieäc ñoù ñeàu thuoäc veà caùc oâng.’ “Baáy giôø, thöù daân trong nöôùc laïi ñeán taâu vôùi con: ‘Ngaøy nay Ñaïi vöông laøm nhieàu coâng ñöùc, phu nhaân, vöông töû, ñaïi thaàn, caùc töôùng só ñeàu cuøng laøm. Chæ coù chuùng toâi khoâng coù söùc ñeå tu phöôùc, nguyeän xin nöông vaøo Ñaïi vöông laøm chuùt coâng ñöùc.’ “Khi ñoù, con ñaùp: ‘Trong thaønh kia, ôû ñaàu boán giao loä, boá thí laøm phöôùc, vieäc ñoù ñeàu thuoäc veà caùc ngöôi.’ “Baáy giôø, vua, phu nhaân, vöông töû, ñaïi thaàn, töôùng só, thöù daân, moïi ngöôøi ñeàu boá thí, laøm caùc coâng ñöùc. Vieäc hueä thí coâng ñöùc tröôùc ñaây cuûa con do ñoù maø bò giaùn ñoaïn. Khi ñoù nhöõng ngöôøi con ñaõ baûo hoï laøm phöôùc ñeàu trôû veà choã con, laøm leã con vaø taâu con raèng: ‘Ñaïi vöông neân bieát, nhöõng nôi tu phöôùc, phu nhaân, vöông töû, ñaïi thaàn, töôùng só, thöù daân, moãi ngöôøi ñeàu y cöù choã mình maø boá thí, laøm phöôùc. Söï boá thí cuûa Ñaïi vöông ñeán do ñoù maø bò giaùn ñoaïn.’ “Khi ñoù, con ñaùp: ‘Naøy Thieän nam, caùc nöôùc laùng gieàng haèng naêm noäp taøi vaät cung öùng cho ta, phaân nöûa cho vaøo kho, coøn phaân nöûa ñeå laïi caùc nöôùc aáy thí aân, laøm phöôùc.’ “Ngöôøi kia vaâng theo leänh vua, ñeán nöôùc laân caän, gom goùp taøi vaät, phaân nöûa cho vaøo kho, phaân nöûa ñeå laïi cho nöôùc ñoù thí aân, laøm phöôùc.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

“Tröôùc kia con tröôøng kyø thí aân, laøm phöôùc nhö vaäy, neân luoân luoân ñöôïc phöôùc baùo khaû aùi, khaû nieäm, khaû yù, thöôøng höôûng ñöôïc khoaùi laïc khoâng cuøng taän. Do phöôùc nghieäp naøy cuøng vôùi quaû phöôùc baùo phöôùc, taát caû ñeàu doàn vaøo nhoùm coâng ñöùc lôùn. Ví nhö naêm con soâng lôùn hôïp thaønh moät doøng, ñoù laø soâng Haèng, Da-boá-na, Taùt-la-do, Y-la-baït-ñeà, Ma-heâ. Naêm con soâng naøy hôïp thaønh moät doøng nhö vaäy maø khoâng ai coù theå ño löôøng soá löôïng traêm, ngaøn, vaïn, öùc ñaáu hoäc nöôùc soâng kia. Nöôùc cuûa con soâng lôùn naøy trôû thaønh moät khoái löôïng nöôùc lôùn. Quaû baùo cuûa caùc coâng ñöùc ñaõ laøm cuûa con cuõng nhö vaäy, khoâng theå ño löôøng, taát caû ñeàu

nhaäp vaøo nhoùm coâng ñöùc lôùn.” Thieân töû Taát-beà-leâ nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû, tuøy hyû leã Phaät roài bieán maát. M KINH 1000. VIEÃN DU20 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø. Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät: Ngöôøi naøo coù theå laøm Thieän tri thöùc vieãn du21? Ngöôøi naøo coù theå laøm Thieän tri thöùc taïi gia? Ngöôøi naøo coù theå laøm Thieän tri thöùc thoâng taøi22? Ngöôøi naøo coù theå laøm Thieän tri thöùc ñôøi sau?

20.

Paøli, S.1.53. Mitta. Bieät dòch, N0100 (237).

21.

Paøli: pavasato mittaö, baïn trong khi ñi ñöôøng.

22.

Haùn: thoâng taøi thieän tri thöùc . Paøli: mittaö atthajaøtassa, baïn hieåu bieát coâng vieäc, baïn khi caàn.

Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:

Ngöôøi daãn ñaàu ñoaøn buoân,
Thieän tri thöùc du haønh.
Vôï hieàn löông trinh chính,
Thieän tri thöùc taïi gia.
Thaân toäc gaàn guõi nhau,
Thieän tri thöùc thoâng taøi.
Coâng ñöùc mình tu taäp,
Thieän tri thöùc ñôøi sau.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

KINH 1001. XAÂM BÖÙC23

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Vaän toái ñem maïng ñi,
Neân khieán ngöôøi ñoaûn maïng.
Bò söï giaø böùc baùch,
Maø khoâng ngöôøi cöùu hoä.
Thaáy giaø, beänh, cheát ñoù,
Khieán ngöôøi sôï voâ cuøng.
23. Paøli, S.1.3. Upaneyya; S.2.2.9. Uttara. Bieät dòch, N0100(138).

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Chæ laøm caùc coâng ñöùc,
Vui ñi ñeán choã vui.
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Vaän toái ñem maïng ñi,
Neân khieán ngöôøi ñoaûn maïng.
Bò söï giaø böùc baùch,
Maø khoâng ngöôøi cöùu hoä.
Thaáy loãi höõu dö naøy,
Khieán ngöôøi sôï voâ cuøng.
Ñoaïn tham aùi ôû ñôøi,
Nhaäp Nieát-baøn voâ dö.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 1002. ÑOAÏN TRÖØ24
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;
aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.
Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Ñoái maáy phaùp ñoaïn tröø?
Maáy phaùp neân vaát boû?
Vaø ñoái vôùi maáy phaùp,
Taêng thöôïng phöông tieän tu?

24. Paøli, S.1.5. Kati chande. Bieät dòch, N0100(140).

Phaûi sieâu vieät maáy tuï25,
Tyø-kheo vöôït doøng sieát26?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Naêm ñoaïn tröø, naêm xaû27,
Ñoái naêm caên tu theâm28,
Vöôït leân naêm hoøa hôïp29,
Tyø-kheo qua doøng saâu.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 1003. TÆNH NGUÛ30
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;
aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.
Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Maáy ngöôøi nguû khi thöùc?
Maáy ngöôøi thöùc khi nguû31?
25.
Paøli: saígaøtigo, (ngöôøi) sieâu vieät chaáp tröôùc, thoaùt khoûi söï keát buoäc.
26.
Paøli: oghatiòòo, (ngöôøi) vöôït qua doøng thaùc.
27.
Ñaây chæ ñoaïn tröø naêm trieàn caùi, xaû naêm duïc.
28.
Naêm caên, chæ naêm voâ laäu caên: tín, tinh taán, nieäm, ñònh, tueä.
29.
Naêm hoøa hieäp, chæ naêm keát: tham, saân, maïn, taät ñoá, keo kieät (xan). Paøli: paóca saígaøtigo.
30.
Paøli, S.1.6. Jaøgara. Bieät dòch, N0100 (141).
31.

Paøli: kati jaøgarataö suttaø, kati suttesu jaøgaraø, bao nhieâu (phaùp) mình nguû khi ngöôøi khaùc thöùc? Bao nhieâu (phaùp) mình thöùc khi ngöôøi nguû?
LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Maáy ngöôøi ñaém buïi nhô?
Maáy ngöôøi ñöôïc thanh tònh?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Naêm ngöôøi nguû khi thöùc.
Naêm ngöôøi thöùc khi nguû.
Naêm ngöôøi ñaém buïi nhô.
Naêm ngöôøi ñöôïc thanh tònh32.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 1004. HOÃ TÖÔNG HOAN HYÛ33
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;
aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.
Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Meï con vui vôùi nhau,
Traâu chuùa thích traâu mình.
Chuùng sanh thích höõu dö34,
Khoâng ai thích voâ dö.
32. Bieät dòch Taïp A-haøm 8, kinh 10: Ngöôøi trì naêm giôùi, tuy nguû maø laø thöùc. Ngöôøi taïo naêm aùc, tuy thöùc maø nguû. Bò naêm caùi che laáp: nhieãm buïi baëm. Coù naêm Voâ hoïc phaàn: thanh tònh ly caáu. 33. Quoác Dòch, “9. Töông öng chö Thieân, phaåm 2”. Paøli, S.1.12. Nandati. S.4.1.8. Nandana. Bieät dòch, N0100(142). 34. Chæ höõu y hay sanh y. Paøli: upadhi.

Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Meï con lo laãn nhau,
Traâu chuùa lo traâu mình;
Höõu dö chuùng sanh lo,
Voâ dö thì khoâng lo.

Thieân töû naøy laïi noùi keä:

Laâu thaáy Baø-la-moân,

Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;

Moïi sôï haõi ñeàu qua,

Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

KINH 1005. NGÖÔØI VAÄT35

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø. Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät: Vaät gì laø cuûa ngöôøi? Caùi gì baïn baäc nhaát? Caùi gì ñeå nuoâi soáng? Chuùng sanh nöông nôi naøo? Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp: Ruoäng, nhaø: cuûa chuùng sanh. Vôï hieàn: baïn baäc nhaát; AÊn uoáng ñeå nuoâi soáng, Chuùng sanh nöông vaøo nghieäp.

35. Paøli, S.1.54. Vatthu. Bieät dòch, N0100(231).

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thieân töû naøy laïi noùi keä:

Laâu thaáy Baø-la-moân,

Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;

Moïi sôï haõi ñeàu qua,

Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

KINH 1006. YEAU AI HON CON36

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:

Yeâu ai hôn yeâu con.

Cuûa naøo quyù hôn boø.

Saùng gì hôn maët trôøi.

Taùt-la37 khoâng hôn bieån.

Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Yeâu ai baèng yeâu mình.
Tieàn cuûa naøo hôn thoùc.
Saùng gì hôn trí tueä,
Taùt-la ñaâu baèng thaáy38.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
36.
Paøli, S.1.13. Natthiputtasama. Bieät dòch, N0100(232).
37.
Taùt-la . Paøli: sara, chæ bieån hoà, khoâng lôùn hôn bieån Ñaïi döông (Samudda).
38.
Paøli: vuææhi ve paramaø saraø ti, möa laø bieån hoà toái thöôïng. Baûn Haùn, ñoïc laø diææhi (thaáy, kieán) thay vì vuææhi (möa).
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 1007. SAÙT-LÔÏI39
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân, aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.
Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Hai chaân, Saùt-lôïi toân.
Boán chaân, boø ñöïc40 hôn.
Treû ñeïp41 laø vôï nhaát,
Quyù sanh42 laø con nhaát.
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Hai chaân, Chaùnh giaùc toân.
Boán chaân, ngöïa thuaàn hôn.
Thuaän choàng laø vôï hieàn,
Laäu taän con quyù nhaát43.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;

Moïi sôï haõi ñeàu qua,

39.

Paøli, S.1.2.4. Khattiya. Bieät dòch, N0100 (233).

40.

Phong ngöu . Paøli: balìvaddo, boø ñöïc.

41.

Haùn: ñoàng anh . Paøli: komarì, ñoàng nöõ, thieáu nöõ, quyù nöõ.

42.

Quyù sanh . Paøli: pubbaja, sanh tröôùc, con trai tröôûng.

43.

Paøli: yo ca puttaønam assavo'ti, hieáu thuaän laø con quyù nhaát. Baûn Haùn ñoïc nhaàm assava (trung thöïc, hieáu thuaän) thaønh asava roài hieåu laø tænh löôïc cuûa anaøsava (voâ laäu).

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thoaùt haún ñôøi aân aùi. Vò Thieân töû naøy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M KINH 1008. CHUÛNG TÖÛ44 Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:

Nhöõng caùi sanh töø ñaát,
Caùi gì laø toái thaéng?
Töø khoâng rôi ruïng xuoáng,
Caùi gì laø hôn heát?
Phaøm ôû nôi caàu thænh45,
Caùi gì laø baäc nhaát?
Trong taát caû ngoân ngöõ,
Bieän thuyeát naøo laø nhaát?

Luùc aáy coù moät Thieân töû voán con nhaø noâng, nay ñöôïc sanh leân coõi trôøi, vì theo taäp khí tröôùc neân lieàn noùi keä ñaùp laïi Thieân töû kia:

Nguõ coác töø ñaát sanh,
Thì ñoù laø toái thaéng.
Haït gioáng töø khoâng trung,
Rôi xuoáng ñaát hôn heát.
Con boø giuùp ñöõ ngöôøi46,

44.

Quoác Dòch phaân thaønh hai kinh: Chuûng töû kinh, Theá gian kinh. Paøli, S.1.74.

Vuææhi; S.1.70. Loka. Bieät dòch, N0100 (234, 235).

45.

Haùn: kyø thænh xöù . Paøli: pavajamaønaønam, trong nhöõng caùi ñi lang thang. Baûn Haùn ñoïc laø pavaøraòaø.

46.

Paøli: gaøvo pavajamaønaønaö, trong caùc con ñi lang thang, con boø (laø baäc

Choã caäy nhôø toát nhaát.

Lôøi noùi yeâu con caùi,

Ñaây laø lôøi hay nhaát.

Vò Thieân töû voán neâu caâu hoûi beøn hoûi laïi vò Thieân töû traû lôøi:

“Toâi khoâng hoûi ñeán anh, côù sao laïi nhieàu lôøi khinh thaùo voïng noùi. Toâi töï noùi keä hoûi Theá Toân:

Nhöõng caùi sanh töø ñaát,

Caùi gì laø toái thaéng?

Töø khoâng rôi xuoáng ñaát,

Caùi gì laø hôn heát?

Phaøm ôû nôi caàu thænh,

Caùi gì laø toái thaéng?

Trong taát caû ngoân ngöõ,

Bieän thuyeát naøo laø nhaát?

Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:

Töø döôùi ñaát voït leân,

Tam minh laø toái thöôïng47.

Töø hö khoâng rôi xuoáng,

Tam minh cuõng baäc nhaát.

Chuùng ñeä töû Hieàn thaùnh,

Laø thaày nöông cao quyù48.

Nhöõng gì Nhö Lai noùi,

Laø bieän thuyeát baäc nhaát.

Thieân töû naøy laïi noùi keä:

Theá gian maáy phaùp khôûi49?

Maáy phaùp ñöôïc thuaän theo50?

Ñôøi maáy phaùp thuû aùi51?

nhaát).

47.

Paøli: avijjaø nipatataö varaø, voâ minh laø baäc nhaát trong nhöõng caùi ñoïa laïc.

48.

Haùn: sö y . Paøli: saígho pavajamaønaønaö, Taêng laø baäc nhaát trong nhöõng ngöôøi thöôøng du haønh.

49.
Paøli: kismiö loko samupamuppanno, theá gian taäp khôûi treân caùi gì?
50.
Paøli: kismiö kubbati santhavaö, (theá gian) keát hôïp treân caùi gì?
LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Ñôøi maáy phaùp toån giaûm52?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Ñôøi khôûi do saùu phaùp53.
Ñôøi thuaän hieäp saùu phaùp.
Ñôøi, saùu phaùp thuû aùi
Ñôøi, saùu phaùp toån giaûm.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 1009. TAÂM54
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;
aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.
Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Ai loâi theá gian ñi?
Ai caâu daãn theá gian55?
Caùi gì laø moät phaùp,
Cheá ngöï nôi theá gian?
51.
Thuû aùi . Paøli: kissa loko upaødaøya, theá gian chaáp thuû caùi gì?
52.
Paøli: kismiö loko vihaóóaøti, theá gian bò caùi gì böùc khoå?
53.
Saùu phaùp chæ saùu xöù.
54.
Paøli, S.1.62. Citta. Bieät dòch, N0100(236).
55.

Caâu khieân . AÁn Thuaïân ñoïc laø caâu daãn ¤Þ . Paøli: kenassu parikissati, (theá gian) khoán ñoán vì caùi gì? Baûn Haùn ñoïc laø parikassati, loâi keùo ñi.

Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:

Taâm ñem theá gian ñi,
Taâm caâu daãn theá gian;
Taâm kia laø moät phaùp,
Hay cheá ngöï theá gian.

Thieân töû naøy laïi noùi keä:

Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

KINH 1010. PHÖÔÏC56

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;

aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:

Caùi gì troùi theá gian?
Ñieàu phuïc gì ñeå thoaùt57?
Ñoaïn töø nhöõng phaùp naøo,
Goïi laø ñaït Nieát-baøn?

Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:

Duïc hay troùi theá gian58,
Ñieàu phuïc duïc, giaûi thoaùt59;

56.

Paøli, S.1.64. Saöyojana. Bieät dòch, N0100(237).

57.

Paøli: kiösu tassa vicaøraòaö, caùi gì laø böôùc chaân cuûa theá gian?

58.

Paøli: nandìsaöyojano loko, theá gian bò troùi buoäc bôûi hyû.

59.

Paøli: vitakkassa vicaøraòaö, taàm caàu laø boä haønh cuûa theá gian.

Ngöôøi ñoaïn töø aùi duïc,

Noùi laø ñaït Nieát-baøn.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 1011. YEÅM60
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;
aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.
Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Caùi gì kheùp theá gian?
Gì bao phuû theá gian?
Gì keát buoäc chuùng sanh?
Ñôøi döïng treân caùi gì?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Suy giaø kheùp theá gian,
Cheát bao phuû theá gian;
AÙi keát buoäc chuùng sanh,
Phaùp döïng ñöùng theá gian.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
60. Paøli, S.1.68. Pihita. Bieät dòch, N0100 (238).

Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 1012. VOÂ MINH61
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;

aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.
Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Caùi gì che theá gian?
Caùi gì troùi theá gian?
Caùi gì nhôù chuùng sanh?
Gì döïng côø chuùng sanh?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Voâ minh che theá gian,
AÙi raøng buoäc chuùng sanh;
AÅn phuù nhôù chuùng sanh62,
Ngaõ maïn, côø chuùng sanh.
Thieân töû naøy laïi noùi keä hoûi Phaät:
Ai khoâng bò truøm kín?
Ai khoâng bò aùi buoäc?
Ai ra khoûi aån phuù?
Ai khoâng döïng côø maïn?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Nhö Lai Ñaúng Chaùnh Giaùc,
Chaùnh trí taâm giaûi thoaùt,
61.
Khoâng thaáy Paøli töông ñöông. Bieät dòch, N0100 (239).
62.
AÅn phuù öùc chuùng sanh ; chöa roõ nghóa. AÅn phuù, Paøli: makkha (?): nguïy thieän, ñaïo ñöùc giaû.
LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Khoâng bò voâ minh phuû,
Cuõng khoâng bò aùi buoäc,
Vöôït ra khoûi aån phuù,
Beû gaõy côø ngaõ maïn.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 1013. TÍN63
Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:

Nhöõng gì laø taøi vaät,
Maø thöôïng só sôû höõu64?
Laøm sao kheùo tu taäp,
Ñeå ñaït ñeán an vui?
Laøm sao trong caùc vò,
Ñöôïc vò ngoït toái thöôïng?
Laøm sao trong chuùng sanh,
Ñaït tuoåi thoï cao nhaát65?

63. Quoác Dòch, “9, Töông öng chö Thieân phaåm 3” ; . Paøli, S.1.73. Vitta. Bieät dòch, N0100 (240). 64. Paøli: kiösu vittaö purisassa seæææhaö, trong nhöõng gì laø taøi saûn toái thöôïng cuûa con ngöôøi? 65. Paøli: kathaöjìviö jìvitamaøhu seæææhan’ti, soáng nhö theá naøo laø ñôøi soáng toái thöôïng?

Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:

Taâm thanh tònh, tín laïc,
Laø cuûa baäc nhaát cuûa ngöôøi.
Ñoái Chaùnh phaùp tu haønh,
Mang laïi quaû an laïc.
Lôøi vi dieäu chaân thaät,
Laø vò ngoït tuyeät nhaát.
Ñôøi soáng tueä Hieàn thaùnh66,
Laø tuoåi thoï cao nhaát.

Thieân töû naøy laïi noùi keä:

Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

KINH 1014. ÑEÄ NHÒ67

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø. Baáy giôø vò

Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät: Theá naøo laø Tyø-kheo, Coù baïn ñoàng vôùi mình68? Theá naøo laø Tyø-kheo,

66.

Trí tueä maïng . Paøli: paóóaøjìviö, ñôøi soáng trí tueä.

67.

Paøli, S.1.59. Dutiya. Bieät dòch, N0100 (241).

68.

Ñeä nhò ; ngöôøi thöù hai, töùc ngöôøi baïn ñoàng haønh hay soáng chung. Paøli: kiösu dutiyaø purisassa hoti, nôi nhöõng gì laø baïn cuûa con ngöôøi.

Coù tuøy thuaän giaùo thoï69?
Tyø-kheo ôû nôi naøo,
Taâm rong chôi thoûa thích?
Thoûa thích nôi ñoù roài,
Ñoaïn tröø caùc keát phöôïc70?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Tín, laø baïn ñoàng haønh,
Trí tueä: vò giaùo thoï;
Nieát-baøn: choán hyû laïc,
Tyø-kheo ñoaïn keát phöôïc.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

KINH 1015. TRÌ GIÔÙI71

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:

Gì laø toát ñeán giaø?
Gì laø toát xaùc laäp?

69.

Paøli: kiösu cenaö pasaøsati, baèng caùi gì maø daïy doã con ngöôøi?

70.
Paøli: kissa caøbhirato macco,sabbadukkhaø pamuccatì ti, con ngöôøi vui thuù nôi caùi gì maø giaûi thoaùt moïi khoå ñau?
71.
Paøli, S.1.51. Jaøra. Bieät dòch, N0100 (242).
Gì laø cuûa baùu ngöôøi?
Caùi gì giaëc chaúng ñoaït?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Chaùnh giôùi toát ñeán giaø.
Tònh tín toát xaùc laäp.
Trí tueä, baùu cuûa ngöôøi,
Coâng ñöùc giaëc khoâng ñoaït.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
KINH 1016. CHUÙNG SANH (1)72
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø. Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät: Phaùp gì sanh chuùng sanh? Nhöõng gì dong ruoåi tröôùc? Caùi gì khôûi sanh töû? Caùi gì khoâng giaûi thoaùt? Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp: AÙi duïc sanh chuùng sanh, YÙ dong ruoåi tröôùc tieân;

72. Paøli, S.1.56. Jana (2). Bieät dòch, N0100 (243).

Chuùng sanh khôûi sanh töû73,
Phaùp khoå khoâng giaûi thoaùt.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

KINH 1017. CHUÙNG SANH (2)74

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:

Phaùp gì sanh chuùng sanh?

Nhöõng gì dong ruoåi tröôùc?

Caùi gì khôûi sanh töû?

Phaùp gì choã nöông caäy?

Baáy giôø, Theá Toân laïi noùi keä ñaùp:

AÙi duïc sanh chuùnh sanh,

YÙ dong ruoåi tröôùc tieân;

Chuùng sanh khôûi sanh töû,

Nghieäp phaùp choã nöông caäy.

Thieân töû naøy laïi noùi keä:

Laâu thaáy Baø-la-moân,

Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;

73.

Paøli: satto saösaøram aøpaødi, chuùng sanh ñoïa laïc sanh töû.

74.

Paøli, S.1.57. Jana (3). Bieät dòch, N0100 (244).

Moïi sôï haõi ñeàu qua,

Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

KINH 1018. CHUÙNG SANH (3)75

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:

Phaùp gì sanh chuùng sanh?

Nhöõng gì dong ruoåi tröôùc?

Caùi gì khôûi sanh töû?
Phaùp gì ñaùng sôï nhaát?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
AÙi duïc sanh chuùng sanh,
YÙ dong ruoåi tröôùc tieân;
Chuùng sanh khôûi sanh töû,
Nghieäp laø ñaùng sôï nhaát.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,
Thoaùt haún ñôøi aân aùi.
Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.
M
75. Paøli, S.1.55. Jana (1). Bieät dòch, N0100 (245).

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

KINH 1019. PHI ÑAÏO76
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.
Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:
Gì goïi laø phi ñaïo77?
Caùi gì ngaøy ñeâm dôøi78?
Caùi gì nhô phaïm haïnh?
Caùi gì luïy theá gian79?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Tham duïc laø phi ñaïo,
Tuoåi thoï ngaøy ñeâm dôøi;
Ngöôøi nöõ nhô phaïm haïnh,
Ngöôøi nöõ luïy theá gian80.
Nhieät haønh, tu phaïm haïnh,
Röûa saïch caùc loãi nhoû81.
Thieân töû naøy laïi noùi keä:
Laâu thaáy Baø-la-moân,
Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;
Moïi sôï haõi ñeàu qua,

Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

76.

Paøli, S.1.58. Uppatha. Bieät dòch, N0100(246).

77.

Phi ñaïo . Paøli: uppatha, con ñöôøng laàm laïc, taø ñaïo.

78.

Nhaät daï thieân , coù leõ laø taän . Paøli: rattindivakkhayo, bò taän dieät ngaøy ñeâm.

79.

Paøli: kiö sinaønam anodakaö, söï taém gì khoâng nöôùc?

80.

Paøli: etthaøyaö sajjate pajaøø, ôû ñaây moïi ngöôøi dính maéc noù. Baûn Haùn ñoïc iææhi (nöõ thay vì ettha (ôû ñaây).

81.

Paøli: tapo ca brahmacariyaóca, taö sinaønam anodakaö, khoå haïnh vaø phaïm haïnh, laø söï taém khoâng coù nöôùc.

Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

KINH 1020. VOÂ THÖÔÏNG82

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân;

aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:

Phaùp gì aùnh theá gian83?

Phaùp gì laø treân heát?

Nhöõng gì laø moät phaùp,

Cheá ngöï khaép chuùng sanh?

Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:

Danh ngôøi saùng theá gian,

Danh laø nhaát treân ñôøi;

Chæ coù moät phaùp ‘danh’,

Cheá ngöï caû theá gian.

Thieân töû naøy laïi noùi keä:

Laâu thaáy Baø-la-moân,

Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;

Moïi sôï haõi ñeàu qua,

Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

82.

Paøli, S.1.61. Naøma. Bieät dòch, N0100(247).

83.

Paøli: kiösu sabbaö addhabhavi, caùi gì chinh phuïc taát caû?

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

KINH 1021. KEÄ NHAÂN84 Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:

Phaùp gì nhaân cuûa keä?

Keä laáy gì trang nghieâm85?

Keä naøy nöông nôi ñaâu86?

Theå cuûa keä laø gì87?

Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:

Duïc88 laø nhaân cuûa keä,

Vaên töï trang nghieâm keä;

Danh laø choã keä nöông,

Taïo taùc89 laø theå keä.

Thieân töû naøy laïi noùi keä:

Laâu thaáy Baø-la-moân,

Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;

Moïi sôï haõi ñeàu qua,

Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

M

84.

Paøli, S.1.60. Kavi. Bieät dòch, N0100(248).

85.

Paøli: kiösu taøsaö viyaójanaö, caùi gì laø tieâu töôùng (= vaên cuù) cuûa chuùng?

86.

Paøli: kiösu sannissitaø gaøthaø, thi keä y caùi gì?

87.

Paøli: kiösu gaøthaønaö aøsaøyo, caùi gì laø sôû y cuûa keä?

88.

Paøli: chando (trung tính): aâm vaän; baûn Haùn hieåu laø nam tính: duïc hay yù muoán.

89.

Paøli: kavi, thi nhaân.

KINH 1022. BIEÁT XE90

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Thieân töû, töôùng maïo tuyeät dieäu, vaøo cuoái ñeâm ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân; aùnh saùng töø thaân chieáu khaép vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø.

Baáy giôø vò Thieân töû naøy noùi keä hoûi Phaät:

Laøm sao bieát xe coä?

Laøm sao laïi bieát löûa?

Laøm sao bieát quoác ñoä?

Laøm sao bieát ñöôïc vôï?

Baáy giôø, Theá Toân laïi noùi keä ñaùp:

Thaáy côø loïng bieát xe,

Thaáy khoùi thôøi bieát löûa;

Thaáy vua bieát quoác ñoä,

Thaáy choàng bieát ñöôïc vôï.

Thieân töû naøy laïi noùi keä:

Laâu thaáy Baø-la-moân,

Choùng ñaéc Baùt-nieát-baøn;

Moïi sôï haõi ñeàu qua,

Thoaùt haún ñôøi aân aùi.

Vò Thieân töû aáy nghe nhöõng gì Phaät noùi, hoan hyû, tuøy hyû, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, lieàn bieán maát.

90. Paøli, S.1.72. Ratha. Bieät dòch, N0100(249).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.